

LATVIJAS BANKA

LATVIJAS BANKAS 2009. GADA FINANŠU PĀRSKATI
NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS LATVIJAS BANKAS PADOMEI

SATURS

Bilance	3
Peļņas un zaudējumu aprēķins	5
Kopējās atzītās peļņas un zaudējumu pārskats	7
Naudas plūsmas pārskats	8
Finanšu pārskatu skaidrojumi	9
Neatkarīgu revidentu ziņojums Latvijas Bankas padomei	44

Saīsinājumi

ASV	Amerikas Savienotās Valstis
ECB	Eiropas Centrālā banka
ECBS	Eiropas Centrālo banku sistēma
EK	Eiropas Komisija
ES	Eiropas Savienība
IIN	iedzīvotāju ienākuma nodoklis
IKP	iekšzemes kopprodukts
NĪN	nekustamā īpašuma nodoklis
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
PVN	pievienotās vērtības nodoklis
SDR	Speciālās aizņēmuma tiesības (<i>Special Drawing Rights</i>)
SNB	Starptautisko norēķinu banka (<i>Bank for International Settlements</i>)
SVF	Starptautiskais Valūtas fonds
VSAOI	valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

BILANCE

(gada beigās; tūkst. latu)

AKTĪVI	Skaid- rojumi ¹	2009	2008
ĀRZEMJU AKTĪVI		3 384 585	2 734 395
Zelts	5	134 365	108 998
Speciālās aizņēmuma tiesības	6	91 237	187
Ārvalstu konvertējamās valūtas	7	3 150 992	2 488 693
Līdzdalība Eiropas Centrālās bankas kapitālā	8	750	743
Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā	9	1 763	1 763
Pārējie ārzemju aktīvi	10	5 478	134 011
VIETĒJIE AKTĪVI		175 719	679 200
Kredīti kredītiestādēm	11	140 449	639 263
Pamatlīdzekļi	12, 13	33 232	34 626
Pārējie vietējie aktīvi	14, 15	2 038	5 311
KOPĀ AKTĪVI		3 560 304	3 413 595

¹ No 9. lappuses līdz 43. lappusei sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

(turpinājums)

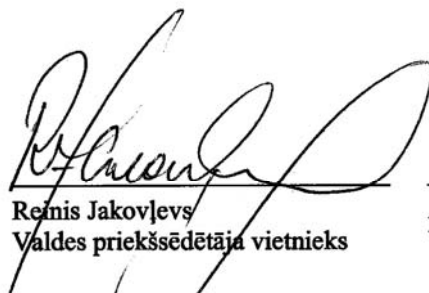
(gada beigās; tūkst. latu)

PASĪVI	Skaid- rojumi ¹	2009	2008
ĀRZEMJU SAISTĪBAS		71 469	402 145
Ārvalstu konvertējamās valūtas	16	19 006	131 252
Starptautiskais Valūtas fonds	6	256	256
Citu starptautisko institūciju noguldījumi latos	17	32 502	6 503
Ārvalstu banku noguldījumi latos	18	499	247 001
Pārējās ārzemju saistības	19	19 206	17 133
LATI APGROZĪBĀ	20	788 155	1 018 092
VIETĒJĀS SAISTĪBAS		2 412 922	1 751 384
Kredītiestāžu noguldījumi	21	1 115 677	1 094 295
Valdības noguldījumi	22	1 291 942	638 056
Citu finanšu institūciju noguldījumi		1 948	1 705
Pārējās vietējās saistības	23, 24	3 355	17 328
KAPITĀLS UN REZERVES		287 758	241 974
Pamatkapitāls	25	25 000	25 000
Rezerves kapitāls	25	114 236	95 533
Pārvērtēšanas konts	25	74 129	68 004
Pārskata gada peļņa	25	74 393	53 437
KOPĀ PASĪVI		3 560 304	3 413 595
ĀRPUSBILANCES POSTEŅI	37		

Latvijas Bankas valde 2010. gada 16. martā apstiprināja šos finanšu pārskatus, kas sniegti no 3. lappuses līdz 43. lappusei.



Māris Kālis
Valdes priekšsēdētājs



Renis Jakovļevs
Valdes priekšsēdētāja vietnieks



Andris Nikitins
Valdes loceklis



Harijs Ozols
Valdes loceklis



Ilze Pošuma
Valdes locekle



Raivo Vanags
Valdes loceklis

¹ No 9. lappuses līdz 43. lappusei sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

PEĻNAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINS

(tūkst. latu)

	Skaid- rojumi ¹	2009	2008
PROCENTU IENĀKUMI			
Ārzemju operācijas	26	59 245	143 646
Procenti par vērtspapīriem		51 702	96 553
Procenti par noguldījumiem ārvalstu kredītiestādēs un citās ārvalstu finanšu institūcijās		3 305	11 613
Procenti par atvasinātajiem finanšu instrumentiem		4 238	35 480
Vietējās operācijas	26	26 925	7 264
Procenti par kredītiem kredītiestādēm		24 696	6 723
Procenti par atvasinātajiem finanšu instrumentiem		2 229	541
PROCENTU IZDEVUMI			
Ārzemju operācijas	26	1 662	11 923
Procenti par noguldījumiem		93	237
Procenti par atvasinātajiem finanšu instrumentiem		1 569	11 686
Vietējās operācijas	26	18 515	54 461
Procenti par kredītiestāžu noguldījumiem		11 895	39 996
Procenti par valdības noguldījumiem		6 592	14 366
Procenti par citu finanšu institūciju noguldījumiem		28	99
TĪRIE PROCENTU IENĀKUMI	26	65 993	84 526

¹ No 9. lappuses līdz 43. lappusei sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

(turpinājums)

(tūkst. latu)

	Skaid- rojumi ¹	2009	2008
REALIZĒTIE FINANŠU OPERĀCIJU GUVUMI VAI ZAUDĒJUMI (–)	27	36 959	34 886
Ārzemju operācijas		22 521	23 488
Vērtspapīri		28 069	3 151
Atvasinātie finanšu instrumenti		–5 548	20 337
Valūtas maiņas darījumi		14 438	11 398
FINANŠU AKTĪVU UN POZĪCIJU VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMS	28	5 474	38 087
Ārzemju operācijas		5 462	37 349
Vērtspapīri		5 462	30 941
Atvasinātie finanšu instrumenti		–	6 408
Ārvalstu valūtas pozīcija		12	738
IENĀKUMI NO LĪDZDALĪBAS KAPITĀLĀ	29	221	206
CITI BANKAS DARBĪBAS IENĀKUMI	30	4 683	3 433
BANKNOŠU DRUKĀŠANAS UN MONĒTU KALŠANAS IZDEVUMI	31	4 695	4 046
CITI BANKAS DARBĪBAS IZDEVUMI		23 294	27 481
Darba samaksa	32	12 643	15 326
Sociālās apdrošināšanas izdevumi	32	2 886	3 063
Pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo aktīvu amortizācija	12, 15	3 373	3 729
Informācijas sistēmu uzturēšana un izmantošana		1 510	1 574
Pārējie bankas darbības izdevumi	33	2 882	3 789
PĀRSKATA GADA PEĻŅA		74 393	53 437

¹ No 9. lappuses līdz 43. lappusei sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

KOPĒJĀS ATZĪTĀS PEĻNAS UN ZAUDĒJUMU PĀRSKATS

(tūkst. latu)

	Skaid- rojumi ¹	2009	2008
PĀRVĒRTĒŠANA	25	27 907	-833
Ārvalstu valūtas un zelts		18 812	733
Atvasinātie biržā netirgotie procentu likmju mijmaiņas līgumi		-	-3 145
Vērtspapīri		9 095	1 579
UZKRĀTĀ PĀRVĒRTĒŠANAS REZULTĀTA REALIZĒŠANA	25	-27 256	-3 763
Ārvalstu valūtas un zelts		-1 238	-831
Atvasinātie biržā netirgotie procentu likmju mijmaiņas līgumi		-3 263	364
Vērtspapīri		-22 755	-3 296
FINANŠU AKTĪVU UN POZĪCIJU VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMS	25, 28	5 474	38 087
PĀRSKATA GADA PEĻŅA		74 393	53 437
KOPĀ		80 518	86 928

¹ No 9. lappuses līdz 43. lappusei sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

(tūkst. latu)			
	Skaid- rojumi ¹	2009	2008
PAMATDARBĪBAS NAUDAS PLŪSMA			
Pārskata gada peļņa		74 393	53 437
Korekcijas nenaudas darījumu rezultātā	34 (1)	8 850	41 823
Bilances posteņu tīrās pārmaiņas	34 (1)	209 535	372 221
Tīrā naudas un tās ekvivalentu ieplūde pamatdarbības rezultātā		292 778	467 481
IEGULDĪŠANAS DARBĪBAS NAUDAS PLŪSMA			
Līdzdalības Eiropas Centrālās bankas kapitālā palielinājums	8	-7	-
Starptautisko norēķinu bankas akciju dividendes	29	221	206
Pamatlīdzekļu iegāde	12	-1 692	-5 291
Nemateriālo aktīvu iegāde	15	-50	-55
Tīrā naudas un tās ekvivalentu aizplūde ieguldīšanas darbības rezultātā		-1 528	-5 140
FINANSĒŠANAS DARBĪBAS NAUDAS PLŪSMA			
Valsts ieņēmumos ieskaitītā peļņas daļa	25	-34 734	-15 439
Tīrā naudas un tās ekvivalentu aizplūde finansēšanas darbības rezultātā		-34 734	-15 439
TĪRĀ NAUDAS UN TĀS EKVIVALENTU IEPLŪDE		256 516	446 902
Nauda un tās ekvivalenti gada sākumā	34 (2)	687 709	240 807
Nauda un tās ekvivalenti gada beigās	34 (2)	944 225	687 709

¹ No 9. lappuses līdz 43. lappusei sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

FINANŠU PĀRSKATU SKAIDROJUMI

1. PAMATDARBĪBA

Latvijas Banka ir Latvijas centrālā banka. Tā dibināta 1990. gada 31. jūlijā un darbojas saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par Latvijas Banku".

Latvijas Bankas galvenais mērķis ir saglabāt cenu stabilitāti valstī. Saskaņā ar likumu "Par Latvijas Banku" tās svarīgākie uzdevumi ir:

- noteikt un īstenot monetāro politiku;
- pārvaldīt ārvalstu valūtas un zelta rezerves;
- emitēt nacionālo valūtu – banknotes un monētas;
- organizēt un nodrošināt starpbanku maksājumu sistēmas darbību un veicināt maksājumu sistēmas raitu darbību Latvijā;
- apkopot un publicēt finanšu statistikas datus un Latvijas maksājumu bilanci;
- pārstāvēt Latviju ārvalstu centrālajās bankās un starptautiskajās finanšu institūcijās;
- darboties kā Latvijas valdības finanšu aģentam.

Kopš 2008. gada 1. janvāra Latvijas Banka nodrošina arī Kredītu reģistra darbību. Latvijas Banka izsniedz Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrētajām juridiskajām personām, izņemot kredītiestādes, licences ārvalstu valūtas pirkšanai un pārdošanai komercdarbības veidā un kontrolē tās noteiktās ārvalstu valūtas pirkšanas un pārdošanas kārtības ievērošanu.

Latvijas Banka, pildot savus uzdevumus un veicot kontroli saskaņā ar likumu "Par Latvijas Banku" un Kredītiestāžu likumu, neprasa un nepieņem norādījumus no valdības vai citām institūcijām. Latvijas Banka ir neatkarīga savu lēmumu pieņemšanā un to praktiskajā īstenošanā. Latvijas Bankas uzraudzību veic Latvijas Republikas Saeima.

Latvijas Banka nepiedalās komercdarbībā un savu darbību tās uzdevumu izpildes ietvaros galvenokārt finansē no ārvalstu valūtas un zelta rezervju (tālāk tekstā – ārvalstu rezerves) pārvaldīšanas ienākumiem.

Latvijas Bankas centrālais birojs atrodas K. Valdemāra ielā 2A, Rīgā. Skaidrās naudas glabāšanu, apstrādi un apriti Latvijas Banka nodrošina, izmantojot tās filiāli Rīgā un reģionālās filiāles Daugavpilī, Liepājā un Rēzeknē.

2. RISKU PĀRVALDĪŠANA

Galvenie ar Latvijas Bankas darbību saistītie riski ir finanšu riski un darbības riski. Tāpēc Latvijas Bankas valde izveidojusi Latvijas Bankas padomes noteiktajiem pamatprincipiem un vadlīnijām atbilstošu risku pārvaldības sistēmu, kas nepārtraukti tiek pilnveidota, ievērojot finanšu tirgus attīstību un pārmaiņas Latvijas Bankas darbībā. Latvijas Bankas finanšu risku un darbības risku pārvaldīšanu pārbauda Iekšējā audita pārvalde. Minēto risku pārvaldīšanu pārrauga Latvijas Bankas drošības uzraudzības komisija un Latvijas Bankas revīzijas komiteja, kurās darbojas Latvijas Bankas padomes locekļi.

FINANŠU RISKI

Nozīmīgākie finanšu riski, kam ikdienā pakļauta Latvijas Banka, ir tirgus risks (cenas, procentu likmju un valūtas risks), kredītrisks un likviditātes risks.

Latvijas Banka ar tās ārvalstu rezervēm saistītos finanšu riskus pārvalda saskaņā ar Latvijas Bankas padomes kārtību "Latvijas Bankas ārvalstu rezervju pārvaldīšanas vadlīnijas" (tālāk tekstā – vadlīnijas). Ārvalstu rezervju pārvaldīšana tiek veikta atbilstoši vadlīnijās noteiktajiem pamatprincipiem, kas ietver ārvalstu rezervju vērtības saglabāšanu, to likviditātes nodrošināšanu un ienākumu gūšanu pieļaujamā riska ietvaros, nenonākot pretrunā ar Latvijas Bankas īstenotās monetārās politikas mērķiem.

Ārvalstu rezerves tiek pārvaldītas, tās sagrupējot dažādos ieguldījumu portfeļos. Piesaistīto rezervju portfeļos ietver ārvalstu rezervju daļu, kam atbilst Latvijas Bankas saistības ārvalstu valūtā pret citām institūcijām. Atsevišķos ieguldījumu portfeļos tiek pārvaldītas zelta rezerves, Latvijas Bankas pašas pārvaldītās ārvalstu valūtas rezerves, kā arī katram ārējam ārvalstu rezervju pārvaldītājam nodotās ārvalstu valūtas rezerves.

Katram ieguldījumu portfeļa veidam vadlīnijās noteikti neitrālā portfeļa parametri, kas raksturo attiecīgā ieguldījumu portfeļa finanšu risku pieņemamo lielumu (līmeni) un ienesīguma mērķi, kā arī atspoguļo minēto ieguldījumu mērķa struktūru. Ārvalstu rezervju (izņemot zelta rezervju portfeli, ar aktīviem nodrošināto finanšu instrumentu portfeļus un piesaistīto rezervju portfeļus) neitrālais portfelis piesaistīts eiro zonas valstu, ASV un Japānas valdības 1–3 gadu vērtspapīru svērtajam indeksam un izteikts eiro, novēršot valūtas risku. Tirgus operāciju pārvaldes Riska vadības daļa katru darbadienu kontrolē ārvalstu rezervju atbilstību vadlīnijās noteiktajām prasībām.

Finanšu risku pārvaldīšanai izveidotā Latvijas Bankas investīciju komiteja vadlīniju ietvaros izstrādā ieguldījumu pārvaldīšanas stratēģiju, apstiprina ieguldījumu veikšanas taktiku un nosaka detalizētākus finanšu risku limitus. Latvijas Bankas investīciju komiteja reizi ceturksnī pārskata ieguldījumu stratēģiju, bet reizi nedēļā saņem un izvērtē ārvalstu rezervju ieguldījumu portfeļu vadītāju ziņojumus par notikumiem finanšu tirgos un viņu sagatavotās nākotnes attīstības prognozes, kā arī apstiprina ārvalstu rezervju pārvaldīšanas taktiku

nākamajai nedēļai. Reizi divos mēnešos Latvijas Bankas Tirgus operāciju pārvalde informē Latvijas Bankas padomi un valdi par ārvalstu rezervju pārvaldīšanas rezultātiem.

TIRGUS RISKS

Tirgus risks raksturo iespēju ciest zaudējumus finanšu tirgus faktoru (piemēram, procentu likmju vai valūtas kursu) nelabvēlīgu pārmaiņu dēļ.

Procentu likmju risku Latvijas Bankai galvenokārt rada ieguldījumi procentu likmju maiņai pakļautos ārvalstu parāda vērtspapīros un atvasinātajos procentu likmju finanšu instrumentos, kas izmantoti ārvalstu rezervju pārvaldīšanas ietvaros. Latvijas Banka pārvalda procentu likmju risku, izmantojot katram ieguldījumam portfelim atsevišķi noteikto modificētā procentu riska indeksa (*modified duration*) limitu.

Latvijas Bankas pakļautību valūtas riskam nosaka tās ārvalstu valūtas un zelta rezervju struktūra, ko nevar izveidot atbilstoši Latvijas Bankas saistību parametriem. Latvijas Banka kontrolē valūtas risku, nosakot atklāto ārvalstu valūtas pozīciju limitus. Saskaņā ar Latvijas Bankas īstenoto valūtas kursa politiku ārvalstu rezervju portfeli, izņemot piesaistīto rezervju portfeļus, neitrālā portfeļa valūta ir eiro. Piesaistīto rezervju portfeļiem neitrālo valūtas struktūru veido atbilstoši attiecīgo saistību parametriem. Novirzes no neitrālās valūtas struktūras rada atklāto valūtas pozīciju. Saskaņā ar vadlīnijām nav pieļaujamas būtiskas novirzes no neitrālās pozīcijas. Lai panāktu atklāto ārvalstu valūtas pozīciju atbilstību limitiem, Latvijas Banka ierobežo zelta rezervju tirgus vērtības un valūtas kursa svārstību risku, slēdzot biržā netirgotos valūtas maiņas nākotnes līgumus un biržā tirgotos valūtas maiņas nākotnes līgumus.

Tirgus operāciju pārvaldes Riska vadības daļa katru darbadienu kontrolē ieguldījumu portfeļu modificētā procentu likmju riska indeksa un atklāto ārvalstu valūtas pozīciju atbilstību vadlīnijām un attiecīgajiem Latvijas Bankas investīciju komitejas lēmumiem.

Papildus tam ārvalstu valūtas rezervju portfeli, izņemot piesaistīto rezervju portfeļus, kopējais tirgus risks tiek ierobežots, nosakot maksimāli pieļaujamo portfeļa ienesīguma sekošanas novirzi (*tracking error*). To aprēķina, pamatojoties uz ieguldījumu portfeļa un attiecīgā neitrālā portfeļa ienesīguma starpības standartnovirzi.

Latvijas Banka neierobežo ar vietējiem finanšu aktīviem saistīto procentu likmju risku, lai nenonāktu pretrunā ar tās īstenotās monetārās politikas mērķiem.

Latvijas Bankas pakļautība tirgus riskam (stāvoklis 2009. gada un 2008. gada beigās) atspoguļota 39. un 40. skaidrojumā.

KREDĪTRISKS

Kredītrisks raksturo iespēju ciest zaudējumus darījuma partnera saistību neizpildes dēļ. Latvijas Bankai kredītrisks galvenokārt rodas, veicot ieguldījumus ārvalstu finanšu instrumentos, t.sk. naudas un zelta īstermiņa noguldījumos, kā arī izsniedzot īstermiņa kredītus iekšzemes kredītiestādēm.

Latvijas Banka ierobežo ar ieguldījumiem ārvalstu finanšu instrumentos, t.sk. naudas un zelta īstermiņa noguldījumos, saistīto kredītrisku, vadlīnijās nosakot limitus ieguldījumiem ar dažādu kredītkvalitāti. Kredītkvalitāte tiek noteikta, pamatojoties uz starptautisko kredītreitingu aģentūru *Fitch Ratings*, *Moody's Investors Service* un *Standard & Poor's* noteiktajiem kredītreitingiem. Ieguldījumus atļauts veikt tādās OECD valstīs reģistrētajos vērtspapīros, kuru ilgtermiņa kredītreitings ārvalstu valūtās ir vismaz A-/A-/A3. Ierobežojumi noteikti arī maksimālajam ieguldījumu apjomam vienas grupas finanšu instrumentos, kā arī ar vienu partneri noslēgto un viena emitenta emitēto finanšu instrumentu apjomam. Lai kontrolētu ar Latvijas Bankas ārzemju operācijām saistīto kredītrisku, Tirgus operāciju pārvaldes Riska vadības daļa katru darbadienu uzrauga esošā kredītriska atbilstību vadlīnijām.

Iekšzemes kredītiestādēm izsniegtie īstermiņa kredīti nodrošināti ar Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīriem (tālāk tekstā – valdības vērtspapīri) un privātā sektora parāda vērtspapīriem atbilstoši Latvijas Bankas padomes noteiktajām prasībām. Tirgus operāciju pārvalde regulāri kontrolē šo vērtspapīru emitentu reitingu atbilstību Latvijas Bankas padomes noteiktajām prasībām, kā arī attiecīgo kredītu nodrošinājuma pietiekamību. Latvijas Bankas pakļautība kredītriskam (stāvoklis 2009. gada un 2008. gada beigās) atspoguļota 42.–44. skaidrojumā.

LIKVIDITĀTES RISKS

Likviditātes risks raksturo iespēju, ka saistības netiks izpildītas laikus. Latvijas Bankai likviditātes risks galvenokārt rodas tāpēc, ka nepieciešams nodrošināt ārvalstu valūtas līdzekļus intervenču vajadzībām, kā arī Latvijas valdības un citu institūciju noguldījumu atmaksai. Latvijas Banka pārvalda likviditātes risku, ārvalstu valūtas rezerves ieguldot likvīdos starptautisko institūciju, ārvalstu valdību un korporatīvā sektora emitētajos parāda vērtspapīros un citos finanšu instrumentos, bet zelta rezerves – īstermiņa noguldījumos ārvalstu finanšu institūcijās. Ieguldījumi tiek veikti tā, lai nodrošinātu Latvijas Bankas saistību savlaicīgu izpildi. Latvijas Bankas naudas un tās ekvivalentu struktūra atspoguļota 34. skaidrojumā. Latvijas Bankas aktīvu un saistību likviditātes struktūra 2009. gada un 2008. gada beigās atspoguļota 41. skaidrojumā.

Latvijas Banka pārvalda likviditātes risku, arī nosakot ierobežojumus maksimālajam ieguldījumu apjomam vienas grupas finanšu instrumentos, kā arī viena emitenta emitēto finanšu instrumentu apjomam.

DARBĪBAS RISKI

Darbības riski raksturo iespēju ciest finansiālus un nefinansiālus zaudējumus sakarā ar darbības neparedzētu pārtraukšanu, informācijas nesankcionētu izmantošanu vai Latvijas Bankas darbinieku, informācijas, informācijas sistēmu un tehnisko resursu vai materiālo vērtību apdraudējumiem.

Latvijas Bankas darbības risku pārvaldīšanas pamatprincipus nosaka Latvijas Bankas padome. Latvijas Bankas darbības risku pārvaldīšanu īsteno Latvijas Bankas valde. Papildus tam Latvijas Bankas valde izveidojusi Latvijas Bankas darbības risku vadības komiteju, kas ikdienā nodrošina darbības risku pārvaldīšanas procesa ietvaros veicamo pasākumu koordināciju un sniedz atbalstu Latvijas Bankas valdei darbības risku pārvaldīšanas jomā. Komiteju vada Latvijas Bankas valdes loceklis, un tajā iekļauts Latvijas Bankas darbības risku vadītājs, darbības nepārtrauktības vadītājs, informācijas drošības vadītājs, informācijas sistēmu drošības vadītājs, personas datu aizsardzības speciālists un Aizsardzības pārvaldes vadītājs.

2009. gadā tika pilnveidota Latvijas Bankas valdes kārtība "Latvijas Bankas darbības risku pārvaldīšanas kārtība", kas aptver risku identificēšanu, analīzi, novērtēšanu, risku ierobežošanas plānošanu, īstenošanu, uzraudzību, pārskatīšanu un informēšanu. Risku pārvaldīšanu veic par Latvijas Bankas procesiem atbildīgie Latvijas Bankas darbinieki, procesos iesaistītie Latvijas Bankas struktūrvienību vadītāji, projektu vadītāji un citi Latvijas Bankas darbinieki.

Lai ierobežotu ar informācijas sistēmām saistītos darbības riskus, Latvijas Bankā darbojas Latvijas Bankas informācijas sistēmu vadības komiteja, kas regulāri izvērtē informācijas sistēmu pārvaldību. Lai nodrošinātu informācijas konfidencialitāti, autorizētu pieejamību un integritāti, iekšējās kontroles sistēmas ietvaros tiek klasificētas informācijas sistēmas. Latvijas Bankā noteikti informācijas sistēmu īpašnieki, kas atbild par attiecīgās informācijas sistēmas risku analīzi, aizsardzību un pieejas tiesību un lietošanas kārtības noteikšanu. Latvijas Bankā notiek regulāra informācijas sistēmu drošības apdraudējumu analīze, aizsardzības pasākumu un rīku pilnveide.

2009. gadā tika pilnveidota Latvijas Bankas valdes kārtība "Latvijas Bankas darbības nepārtrauktības pārvaldīšanas kārtība", kas nosaka darbības nepārtrauktības pārvaldīšanas organizēšanas kārtību Latvijas Bankā, pienākumu sadali darbības nepārtrauktības pārvaldīšanas jomā un Latvijas Bankas kritiskos procesus. Savukārt Latvijas Bankas valdes kārtība "Latvijas Bankas starpgadījumu un incidentu pārvaldīšanas kārtība" nosaka starpgadījumu un incidentu pārvaldīšanas un reģistrēšanas kārtību un to, kā organizē Latvijas Bankas darbinieku informēšanu starpgadījumu un incidentu gadījumos. Lai nodrošinātu vienotu starpgadījumu un incidentu reģistrēšanu, kā arī pilnveidotu attiecīgās informācijas apkopošanu un analīzi, Latvijas Bankā 2009. gadā izveidots vienots starpgadījumu un incidentu reģistrs.

Latvijas Bankā tiek nodrošināta regulāra darbinieku izglītošana informācijas un informācijas sistēmu drošības, risku pārvaldīšanas un darbības nepārtrauktības pārvaldīšanas jomā.

Kopējo darbības risku ierobežošanas ietvaros Latvijas Banka ir apdrošināta pret noteiktiem darbības riska veidiem.

3. NOZĪMĪGĀKIE GRĀMATVEDĪBAS PRINCIPI

Šajā skaidrojumā sniegts finanšu pārskatu sagatavošanā izmantoto nozīmīgāko Latvijas Bankas grāmatvedības principu īss apraksts.

FINANŠU PĀRSKATU SAGATAVOŠANAS PAMATS

Finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar Latvijas Bankas padomes kārtību "Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politika" un likumu "Par Latvijas Banku".

"Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politika" nosaka, ka tos notikumus un Latvijas Bankas finanšu darījumus, kuri saistīti ar monetārās politikas īstenošanu un ārvalstu rezervju pārvaldīšanu, grāmato saskaņā ar grāmatvedības pamatprincipiem, kas noteikti ECB 2006. gada 10. novembra Pamatnostādnē par grāmatvedības un finanšu pārskatu sniegšanas Eiropas Centrālo banku sistēmā tiesisko regulējumu (ECB/2006/16).

FINANŠU PĀRSKATU POSTEŅU NOVĒRTĒŠANAS PAMATS

Finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar sākotnējo izmaksu grāmatvedības principu, izņemot zeltu, parāda vērtspapīrus, atvasinātos procentu likmju finanšu instrumentus un biržā tirgotos valūtas maiņas nākotnes līgumus, kas novērtēti patiesajā vērtībā. Biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes līgumi un valūtas mijmaiņas līgumi novērtēti saskaņā ar 3. skaidrojuma sadaļā "Atvasinātie finanšu instrumenti" aprakstītajiem principiem, un šo līgumu uzskaites vērtības un patiesās vērtības salīdzinājums atspoguļots 37. skaidrojumā.

APLĒŠU IZMANTOŠANA

Finanšu pārskatu sagatavošanā veiktas aplēses un izdarīti pieņēmumi, kas ietekmē atsevišķu finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu, saistību un iespējamo saistību apmēru. Notikumi nākotnē var ietekmēt minētās aplēses un pieņēmumus. Šādu aplēšu un pieņēmumu maiņas ietekme tiek uzrādīta pārskata gada un turpmāko gadu, uz kuriem tā attiecas, finanšu pārskatos.

ĀRVALSTU VALŪTU NOVĒRTĒJUMS

Darījumi ārvalstu valūtās grāmatoti latos pēc Latvijas Bankas noteiktā attiecīgās ārvalstu valūtas kursa darījuma dienā. Monetārie aktīvi un saistības ārvalstu valūtās izteiktas latos pēc Latvijas Bankas noteiktā attiecīgās ārvalstu valūtas kursa pārskata perioda beigās. Nemonetārie aktīvi un saistības, kas novērtētas sākotnējo vai amortizēto izmaksu vērtībā, izteiktas latos pēc Latvijas Bankas noteiktā attiecīgās ārvalstu valūtas kursa darījuma dienā. Ņemot vērā lata piesaisti eiro, Latvijas Banka ārvalstu valūtu kursus nosaka, pamatojoties uz informācijas sistēmā *Reuters* kotēto eiro kursu attiecībā pret ASV dolāru un ASV dolāra kursu attiecībā pret pārējām ārvalstu valūtām.

Darījumus ārvalstu valūtās iekļauj kopējā attiecīgās valūtas pozīcijas aprēķinā. Darījumi ārvalstu valūtā, kuri samazina attiecīgo valūtas pozīciju, rada realizētos guvumus vai zaudējumus. Darījumu ārvalstu valūtā un valūtas pozīcijas pārvērtēšanas rezultātā aprēķinātā peļņa vai zaudējumi iekļauti peļņas un zaudējumu aprēķinā vai bilances postenī "Pārvērtēšanas konts" saskaņā ar 3. skaidrojuma sadaļā "Finanšu instrumentu peļņas un zaudējumu atzīšana" aprakstītajiem principiem.

2009. gada un 2008. gada beigās bilances sagatavošanā izmantotie Latvijas Bankas noteiktie nozīmīgāko ārvalstu valūtu un zelta kursi latos ir šādi.

	(gada beigās)		
	2009	2008	Pārmaiņas (%)
Eiro (EUR)	0.702804	0.702804	0
ASV dolārs (USD)	0.489	0.495	-1.2
Japānas jena (JPY)	0.00533	0.00547	-2.6
Zelts (XAU)	540.256	438.259	23.27
Speciālās aizņēruma tiesības (XDR)	0.766	0.764	0.3

FINANŠU AKTĪVU UN FINANŠU SAISTĪBU ATZĪŠANA UN ATZĪŠANAS PĀRTRAUKŠANA

Finanšu aktīvi un finanšu saistības tiek atzītas bilancē tad, kad Latvijas Banka kļuvusi par attiecīgajā finanšu darījumā iesaistīto personu. Finanšu aktīvu pirkšana vai pārdošana parastajā veidā tiek atzīta un atzīšana tiek pārtraukta norēķinu dienā.

Finanšu aktīvu atzīšana tiek pārtraukta, kad beidzas vai ir nodotas līgumā noteiktās tiesības uz naudas plūsmām, kas izriet no attiecīgā finanšu aktīva, tādējādi ar to saistītie riski un tiesības uz atlīdzību ir nodotas un Latvijas Banka nesaglabā kontroli pār aktīvu. Finanšu saistību atzīšana tiek pārtraukta, kad attiecīgās saistības tiek dzēstas.

FINANŠU AKTĪVU UN FINANŠU SAISTĪBU PATIESĀ VĒRTĪBA

Patiesā vērtība ir aplēstā naudas summa, par kādu finanšu aktīvus iespējams apmainīt vai finanšu saistības iespējams dzēst darījumā, kas atbilst savstarpēji nesaistītu personu darījumu nosacījumiem un noslēgts starp informētām un ieinteresētām personām.

Finanšu instrumentu patieso vērtību Latvijas Banka nosaka, pamatojoties uz kotētajām tirgus cenām aktīvā tirgū, citiem finanšu tirgus informācijas avotiem vai diskontētajām naudas plūsmām. Diskontētās naudas plūsmas tiek modelētas, pamatojoties uz kotētajām finanšu instrumentu tirgus cenām un naudas tirgus procentu likmēm. Ieguldījumu vērtspapīros patiesās vērtības noteikšana atspoguļota 7. skaidrojumā.

Latvijas Bankas finanšu aktīvu un finanšu saistību patiesā vērtība būtiski neatšķiras no bilancē uzrādītās vērtības, ja atsevišķos finanšu pārskatu skaidrojumos nav norādīts citādi.

FINANŠU AKTĪVU UN FINANŠU SAISTĪBU IESKAITS

Finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitu veic un finanšu pārskatos tīro atlikumu uzrāda tikai tad, ja iepriekš noslēgts līgums par finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitu un paredzēta vienlaicīga attiecīgo aktīvu atsavināšana un saistību dzēšana.

ZELTS

Zelta rezerves bilancē uzrādītas to tirgus vērtībā.

Zelta rezervju pārvērtēšanas rezultātā aprēķinātā peļņa vai zaudējumi iekļauti peļņas un zaudējumu aprēķinā vai bilances postenī "Pārvērtēšanas konts" saskaņā ar 3. skaidrojuma sadaļā "Finanšu instrumentu peļņas un zaudējumu atzīšana" minētajiem principiem.

VĒRTSPAPĪRI

Vērtspapīri atspoguļoti bilancē to patiesajā vērtībā.

Vērtspapīru procenti, t.sk. prēmija un diskonts, atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu ienākumi. Vērtspapīru darījumu un pārvērtēšanas rezultātā aprēķinātā peļņa vai zaudējumi iekļauti peļņas un zaudējumu

aprēķinā vai bilances postenī "Pārvērtēšanas konts" saskaņā ar 3. skaidrojuma sadaļā "Finanšu instrumentu peļņas un zaudējumu atzīšana" aprakstītajiem principiem.

LĪGUMI PAR VĒRTSPAPĪRU PIRKŠANU AR ATPĀRDOŠANU

Līgumi par vērtspapīru pirkšanu ar atpārdošanu atspoguļoti kā finansēšanas darījumi. Vērtspapīri, kas nopirkti saskaņā ar līgumiem par vērtspapīru pirkšanu ar atpārdošanu, nav uzrādīti Latvijas Bankas bilanci. Vērtspapīru pirkšanas rezultātā samaksātie naudas līdzekļi uzrādīti Latvijas Bankas bilanci to nominālvērtībā attiecīgi kā prasības pret iekšzemes kredītiestādēm vai kā prasības pret ārvalstu kredītiestādēm un citām ārvalstu finanšu institūcijām.

Starpība starp vērtspapīru pirkšanas un atpārdošanas cenu atzīta peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu ienākumi attiecīgā līguma darbības laikā.

LĪGUMI PAR VĒRTSPAPĪRU PĀRDOŠANU AR ATPIRKŠANU

Līgumi par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu atspoguļoti kā finansēšanas darījumi. Vērtspapīri, kas pārdoti saskaņā ar līgumiem par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu, uzrādīti attiecīgajā Latvijas Bankas bilances postenī kopā ar pārējiem šajos darījumos neiesaistītajiem vērtspapīriem. Vērtspapīru pārdošanas rezultātā saņemtie naudas līdzekļi atspoguļoti bilanci to nominālvērtībā kā saistības pret vērtspapīru pircēju.

Starpība starp vērtspapīru pārdošanas un atpirkšanas cenu atzīta peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu izdevumi attiecīgā līguma darbības laikā.

KREDĪTI KREDĪTIESTĀDĒM, NOGULDĪJUMI UN TAMLĪDZĪGAS FINANŠU PRASĪBAS UN FINANŠU SAISTĪBAS

Kredīti kredītiestādēm, noguldījumi un tamlīdzīgas finanšu prasības un finanšu saistības bilanci uzrādītas to nominālvērtībā.

LĪDZDALĪBA KAPITĀLĀ

Līdzdalība kapitālā ietver Latvijas Bankas ilgtermiņa ieguldījumus pašu kapitāla instrumentos. Latvijas Bankai nevienā institūcijā nav kontroles vai būtiskas ietekmes, tāpēc līdzdalība kapitālā netiek uzskaitīta kā ieguldījums meitassabiedrībā vai asociētajā sabiedrībā. Pašu kapitāla instrumenti, kuriem nav kotētas tirgus cenas aktīvā tirgū un kuru patieso vērtību nevar ticami novērtēt, atspoguļoti bilanci sākotnējo izmaksu vērtībā. Līdzdalības kapitālā palielinājumu vai samazinājumu jaunu pašu kapitāla instrumentu iegādes vai pārdošanas rezultātā atzīst, ievērojot sākotnējo izmaksu vērtības principu.

ATVASINĀTIE FINANŠU INSTRUMENTI

Latvijas Banka veic darījumus ar biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes līgumiem, valūtas un procentu likmju mijmaiņas līgumiem un biržā tirgotajiem procentu likmju un valūtas maiņas nākotnes līgumiem, kuru līgumvērtība vai nosacītā vērtība uzrādīta ārpusbilances posteņos. Biržā netirgotos valūtas maiņas nākotnes līgumus un valūtas mijmaiņas līgumus darījuma dienā iekļauj kopējā attiecīgās valūtas pozīcijā pēc darījuma tagadnes kursa un uzrāda bilanci latos pēc Latvijas Bankas noteiktā attiecīgās ārvalstu valūtas kursa pārskata perioda beigās. Pārējos atvasinātos finanšu instrumentus uzrāda bilanci patiesajā vērtībā.

Atvasināto finanšu instrumentu procenti, t.sk. biržā netirgoto valūtas maiņas nākotnes līgumu un valūtas mijmaiņas līgumu starpība starp šo līgumu tagadnes un nākotnes valūtas kursu, atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu ienākumi vai izdevumi. Biržā tirgoto procentu likmju un valūtas maiņas nākotnes līgumu patiesās vērtības pārmaiņu rezultātā gūtā peļņa vai radušies zaudējumi iekļauti peļņas un zaudējumu aprēķinā attiecīgo norēķinu veikšanas brīdī. Pārējo atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības pārmaiņu rezultātā aprēķinātā peļņa vai zaudējumi ietverti peļņas un zaudējumu aprēķinā vai bilances postenī "Pārvērtēšanas konts" saskaņā ar 3. skaidrojuma sadaļā "Finanšu instrumentu peļņas un zaudējumu atzīšana" aprakstītajiem principiem.

UZKRĀTIE PROCENTU IENĀKUMI UN IZDEVUMI

Uzkrātie procentu ienākumi par vērtspapīriem ietverti attiecīgo ienākumus nesošo vērtspapīru uzskaites vērtībā. Uzkrātie procentu ienākumi un izdevumi par pārējiem finanšu instrumentiem uzrādīti bilanci attiecīgajos pārējo aktīvu vai pārējo saistību posteņos.

PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļi ir materiāli ilgtermiņa ieguldījumi, kuru lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par 1 gadu. Šie aktīvi tiek izmantoti pakalpojumu sniegšanai, kā arī citu pamatlīdzekļu uzturēšanas un Latvijas Bankas darbības nodrošināšanas vajadzībām.

Pamatlīdzekļi uzrādīti bilanci sākotnējo izmaksu vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums, ja tāds noteikts.

Nolietojumu aprēķina noteiktajā pamatlīdzekļa lietderīgās lietošanas laikā pēc lineārās metodes. Būvniecības vai sagatavošanas stadijā esošajiem pamatlīdzekļiem, zemei un mākslas priekšmetiem nolietojums netiek rēķināts.

Pamatlīdzekļu nolietojums aprēķināts atbilstoši šādām gada likmēm.

		(%)
	2009	2008
Ēkas		
– būvkonstrukcijas	1	1
– ārējā apdare	5	5
– iekšējā apdare	5–20	5–20
– inženierkomunikācijas	5	5
– pārējās sastāvdaļas	10–14	10–20
Teritorijas labiekārtošana	10	10
Transportlīdzekļi	10	10
Biroja mēbeles	10	10
Datortehnika	20–33	20–33
Pārējā biroja elektrotehnika	20	20
Naudas apstrādes iekārtas	10–20	10–20
Darbarīki	50	50
Pārējie pamatlīdzekļi	7–20	7–20

Saskaņā ar vispārpieņemtajiem risku ierobežojošo darījumu uzskaites principiem atsevišķu pamatlīdzekļu sākotnējo izmaksu vērtībā ietverts ar to izveidi saistīto valūtas risku ierobežojošo finanšu darījumu efektīvais rezultāts.

Saskaņā ar Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likumu Latvijas Banka atsavina pamatlīdzekļus valsts un pašvaldības iestādēm bez atlīdzības. Pamatlīdzekļu atsavināšanas zaudējumi noteikti, pamatojoties uz pamatlīdzekļu uzskaites vērtību to atsavināšanas brīdī, un ietverti peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Pārējie bankas darbības izdevumi".

NEMATERIĀLIE AKTĪVI

Nemateriālie aktīvi ir nemateriāli ilgtermiņa ieguldījumi, kuru lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par 1 gadu. Nemateriālie aktīvi ietver programmatūru lietošanas tiesības un citas tiesības.

Nemateriālie aktīvi uzrādīti bilanci to sākotnējo izmaksu vērtībā, no kuras atskaitīta uzkrātā amortizācija un vērtības samazinājums, ja tāds noteikts.

Attiecīgo tiesību iegādes izmaksu amortizāciju aprēķina to lietderīgās lietošanas laikā, bet ne ilgāk par 10 gadiem, izmantojot lineāro metodi.

Latvijas Bankas veiktās programmatūru izstrādes izmaksas tiek atzītas peļņas un zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī.

AKTĪVU VĒRTĪBAS SAMAZINĀŠANĀS

Aktīva vērtības samazināšanās notiek, ja tā uzskaites vērtība pārsniedz atgūstamo vērtību. Atklājot aktīvu vērtības samazināšanās pazīmes, attiecīgajam aktīvam tiek aplēsta atgūstamā vērtība un, ja atgūstamā vērtība ir mazāka par attiecīgā aktīva uzskaites vērtību, izveidoti atbilstoši uzkrājumi. Šos uzkrājumus atzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā, attiecīgi samazinot aktīva uzskaites vērtību.

LATI APGROZĪBĀ

Latvijas Bankas emitētās un apgrozībā esošās latu banknotes un monētas, izņemot zelta apgrozības monētas un jubilejas un piemiņas monētas, uzrādītas bilances postenī "Lati apgrozībā" to nominālvērtībā, atspoguļojot Latvijas Bankas saistības pret šo banknošu un monētu turētājiem.

ZELTA APGROZĪBAS MONĒTAS

Latvijas Bankas naudas glabātavās esošās 999. raudzes zelta apgrozības monētas uzrādītas bilances postenī "Pārējie vietējie aktīvi", jo to vērtību nodrošina monētās esošais zelts. Bilancē šīs monētas uzrādītas tajās esošā zelta tirgus vērtībā.

Emitētās zelta apgrozības monētas tiek izslēgtas no bilances posteņa "Pārējie vietējie aktīvi" to emisijas brīdī. Apgrozībā esošās zelta monētas nav ietvertas bilances postenī "Lati apgrozībā", jo to vērtību nodrošina monētās esošais zelts.

JUBILEJAS UN PIEMIŅAS MONĒTAS

Pārdotās jubilejas un piemiņas monētas neietver bilances saistībās, jo šo monētu atpirkšanas iespējamība ir neliela vai arī tajās esošā dārgmetāla vērtība pārsniedz to atpirkšanas vērtību. Jubilejas un piemiņas monētu pārdošanas ienākumus atzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī.

UZKRĀJUMI

Uzkrājumi tiek atzīti finanšu pārskatos, ja pagātnes notikumu vai darījumu rezultātā Latvijas Bankai radies juridisks vai prakses radīts pienākums, kura apjomu iespējams ticami novērtēt un kura izpildes rezultātā gaidāma naudas līdzekļu aizplūde no Latvijas Bankas.

NAUDA UN TĀS EKVIVALENTI

Naudas plūsmas pārskatā nauda un tās ekvivalenti ietver ārvalstu konvertējamo valūtu kasē, pieprasījuma noguldījumus un noguldījumus ar sākotnējo termiņu līdz 5 darbadienām ārvalstu kredītiestādēs un citās ārvalstu finanšu institūcijās.

FINANŠU INSTRUMENTU PEĻŅAS UN ZAUDĒJUMU ATZĪŠANA

Finanšu instrumentu peļņa un zaudējumi atzīti saskaņā ar šādiem principiem, kas noteikti ECB 2006. gada 10. novembra Pamatnostādnē par grāmatvedības un finanšu pārskatu sniegšanas Eiropas Centrālo banku sistēmā tiesisko regulējumu (ECB/2006/16):

- a) realizētie guvumi un realizētie zaudējumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā;
- b) nerealizētie guvumi atzīti bilances postenī "Pārvērtēšanas kants";
- c) pārskata gada beigās bilances postenī "Pārvērtēšanas kants" ietvertie nerealizētie zaudējumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā, ja tie pārsniedz attiecīgā finanšu instrumenta, ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas iepriekš aprēķināto pārvērtēšanas peļņu;
- d) nerealizētie zaudējumi, kas pārskata gada beigās atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā, nākamajos gados netiek reversēti un ieskaitīti ar attiecīgā finanšu instrumenta, ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas nerealizētajiem guvumiem;
- e) nerealizētos zaudējumus, kas aprēķināti finanšu instrumentam, ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijai, neieskaita ar citam finanšu instrumentam, ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijai aprēķinātajiem nerealizētajiem guvumiem.

Realizētos un nerealizētos guvumus un zaudējumus aprēķina pēc finanšu instrumenta, ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas vidējo izmaksu metodes. Finanšu instrumenta, ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas vidējās izmaksas samazina vai palielina par nerealizētajiem zaudējumiem, kas pārskata gada beigās atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā.

PROCENTU IENĀKUMI UN IZDEVUMI

Procentu ienākumi un izdevumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Procentu ienākumi ietver procentus par iegādātajiem vērtspapīriem, noguldījumiem, izsniegtajiem kredītiem, biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes līgumiem un valūtas un procentu likmju mijmaiņas līgumiem. Procenti par iegādātajiem vērtspapīriem ietver arī prēmiju un diskontu, ko amortizē vērtspapīra termiņa laikā pēc lineārās metodes.

Procentu izdevumi ietver procentus par piesaistītajiem Latvijas valdības, iekšzemes kredītiestāžu un citu finanšu institūciju noguldījumiem, kā arī biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes līgumiem un valūtas un procentu likmju mijmaiņas līgumiem.

REALIZĒTIE FINANŠU OPERĀCIJU GUVUMI VAI ZAUDĒJUMI

Realizētie finanšu operāciju guvumi vai zaudējumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā finanšu instrumenta atsavināšanas brīdī vai norēķinu brīdī.

Realizētie finanšu operāciju guvumi vai zaudējumi ietver valūtas maiņas darījumu, parāda vērtspapīru atsavināšanas un atvasināto finanšu instrumentu realizētos guvumus un zaudējumus.

IENĀKUMI NO LĪDZDALĪBAS KAPITĀLĀ

Dividendes no līdzdalības kapitālā tiek atzītas peļņas un zaudējumu aprēķinā, iegūstot to saņemšanas tiesības.

BANKNOŠU DRUKĀŠANAS UN MONĒTU KALŠANAS IZDEVUMI

Banknošu drukāšanas un monētu kalšanas izdevumi, izņemot zelta apgrozības monētu kalšanas izdevumus, atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā to iegādes brīdī.

PĀRĒJIE IZDEVUMI UN IENĀKUMI

Pārējos bankas darbības izdevumus un ienākumus atzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā saskaņā ar uzkrāšanas principu. Uzkrāto izdevumu un uzkrāto ienākumu summu pārskata periodam aprēķina atbilstoši

pārskata periodā saņemto vai sniegto pakalpojumu apjomam. Nomas maksājumus atzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā proporcionāli attiecīgā līguma darbības laikam.

4. LATVIJAS BANKAS FINANSIĀLĀ STĀVOKĻA UN DARBĪBAS FINANŠU REZULTĀTU KOPSAVILKUMS

FINANSIĀLAIS STĀVOKĻIS

Latvijas Bankas aktīvi 2009. gadā palielinājās par 146.7 milj. latu, un to noteica ārzemju aktīvu pieaugums.

Ārvalstu konvertējamo valūtu palielinājumu par 662.3 milj. latu galvenokārt noteica EK, SVF un citu starptautisko aizdevēju Latvijas valdībai piešķirtā aizdevuma līdzekļu noguldīšana Latvijas Republikas Valsts kases kontos Latvijas Bankā. Savukārt samazinoša ietekme bija ārvalstu finanšu institūcijām atmaksātajiem līdzekļiem par 2008. gadā valūtas mijmaiņas un vērtspapīru pārdošanas ar atpirkšanu (*repo*) darījumu ietvaros saņemtajiem resursiem, kas noteica arī Latvijas Bankas bilances saistību postenī "Ārvalstu konvertējamās valūtas" un "Ārvalstu banku noguldījumi latos" uzrādīto saistību samazinājumu par 330.7 milj. latu. Nodrošinot lata kursa stabilitāti attiecībā pret eiro, 2009. gada 1. pusgadā valūtas intervenču rezultātā Latvijas Banka pārdeva daļu tās ārvalstu valūtas rezervju, tomēr 2. pusgadā tika veiktas pretēji vērstas valūtas intervences, Latvijas Bankai pērkot eiro galvenokārt no Latvijas Republikas Valsts kases (2009. gadā pārdota ārvalstu valūta 690.9 milj. latu apjomā). Pārskata gadā īstenoto valūtas intervenču rezultātā Latvijas Banka pārdeva eiro par latiem neto 55.8 milj. latu apjomā.

Ārzemju aktīvu pieaugumu ietekmēja arī no SVF saņemtais SDR asignējums 72.3 milj. latu apjomā, ko piešķīra visām SVF dalībvalstīm, t.sk. Latvijai, lai nodrošinātu globālās tautsaimniecības likviditāti. SVF dalībvalstīm tika piešķirts arī papildu SDR asignējums (Latvijai – 20.5 milj. latu apjomā), kura mērķis ir izlīdzināt nevienmērīgo SDR sadali, jo vairāk nekā piektā daļa dalībvalstu, kas pievienojās SVF pēc 1981. gada, nebija saņēmusi SDR asignējumu. Latvija šādu asignējumu saņēma pirmo reizi.

Pārējo ārzemju aktīvu samazinājumu par 128.5 milj. latu galvenokārt noteica ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgto atvasināto biržā netirgoto līgumu apjoma un novērtējuma pārmaiņas.

Stabilizējoties situācijai Latvijas finanšu sistēmā un pastāvot latu likviditātes pārpalikumam, 2009. gadā kredītiestāžu pieprasījums pēc Latvijas Bankas piedāvātajiem likviditātes resursiem pakāpeniski samazinājās, bilances aktīvu postenim "Kredīti kredītiestādēm" sarūkot par 498.8 milj. latu.

Samazinoties skaidrās naudas pieprasījumam, 2009. gadā saruka skaidrās naudas daudzums apgrozībā. Tāpēc Latvijas Bankas bilances postenis "Lati apgrozībā" samazinājās par 229.9 milj. latu.

Latvijas Bankas kapitāls un rezerves pieauga par 45.8 milj. latu, un to noteica 2009. gadā gūtā peļņa un finanšu instrumentu novērtējuma pārmaiņas, savukārt samazinoša ietekme bija valsts ieņēmumos ieskaitītās peļņas daļai 34.7 milj. latu apjomā.

DARBĪBAS FINANŠU REZULTĀTI

Latvijas Banka 2009. gadā guva 74.4 milj. latu peļņu. Lai gan tīrie procentu ienākumi 2009. gadā bija par 18.5 milj. latu mazāki nekā 2008. gadā, šo samazinājumu kompensēja citu peļņas un zaudējumu aprēķina posteņu pozitīvās pārmaiņas. Krītot procentu likmēm eiro zonā un Japānā, Latvijas Bankas īpašumā esošo vērtspapīru tirgus vērtība pieauga, un tādējādi palielinājās Latvijas Bankas realizētie guvumi no vērtspapīru atsavināšanas un finanšu aktīvu un pozīciju vērtības samazinājums bija par 32.6 milj. latu mazāks nekā 2008. gadā. Pozitīvu ietekmi uz ienākumiem atstāja arī ieguldījumu lēmumi, tāpēc ārvalstu rezervju ienesīgums ievērojami pārsniedza neitrālā portfeļa ienesīgumu.

Tīro procentu ienākumu kritumu galvenokārt noteica Latvija Bankas ārvalstu rezervju samazinājums, 2008. gada nogalē un 2009. gada pirmajā pusē Latvijas Bankai valūtas intervenču rezultātā pārdodot ārvalstu valūtu, kā arī zemais ASV un eiro zonas procentu likmju līmenis.

Eiro un ASV dolāra īstermiņa procentu likmju starpības sarukums noteica arī mazākus tīros procentu ienākumus par atvasinātajiem finanšu instrumentiem, ko Latvijas Banka galvenokārt izmanto valūtas riska ierobežošanai.

2009. gadā Latvijas Bankas kredītiestādēm izsniegto kredītu apjoms pakāpeniski samazinājās, tomēr šo kredītu vidējais atlikums 2009. gadā bija ievērojami lielāks nekā 2008. gadā, nodrošinot procentu ienākumu pieaugumu 18.0 milj. latu apjomā.

Samazinoties noguldījumu procentu likmēm un kredītiestāžu Latvijas Bankā turēto obligāto rezervju prasību apjomam, izdevumi par kredītiestāžu noguldījumiem, t.sk. atlīdzība par obligāto rezervju turēšanu, saruka par 28.1 milj. latu. Zemākas latu procentu likmes un mazāks Latvijas valdības latos veikto noguldījumu atlikums noteica arī procentu izdevumu par valdības noguldījumiem samazinājumu par 7.8 milj. latu.

Intervenču rezultātā 2009. gada 1. pusgadā samazinoties ārvalstu valūtas rezervēm, Latvijas Banka atsavināja daļu tās iegādāto vērtspapīru, realizējot iepriekš pārvērtēšanas kontā uzkrāto pozitīvo vērtspapīru pārvērtēšanas rezultātu 22.8 milj. latu apjomā. Realizētos finanšu operāciju guvumus vai zaudējumus negatīvi ietekmēja valūtas riska ierobežošanas nolūkā slēgto biržā tirgto valūtas maiņas nākotnes līgumu negatīvais rezultāts, jo pret valūtas risku ierobežoto bilances posteņu pozitīvais pārvērtēšanas rezultāts uzrādīts bilances postenī "Pārvērtēšanas kants".

Samazinot Latvijas Bankas administratīvos izdevumus, t.sk. darbinieku atalgojumu, 2009. gadā citi bankas darbības izdevumi bija par 4.2 milj. latu mazāki nekā 2008. gadā. 2010. gadā, sekojot pārmaiņām tirgū, Latvijas Banka īsteno turpmāku darbinieku atalgojuma izdevumu samazinājumu.

Latvijas Bankas darbības finanšu rezultātu nenoteiktība 2010. gadā galvenokārt saistīta ar procentu likmju attīstību ASV un eiro zonas finanšu tirgos, jo Latvijas Banka ir pakļauta procentu likmju riskam. Pastāvot vēsturiski zēmam procentu likmju lēmenim, turpmākais procentu likmju krituma potenciāls ir mazāks nekā tā kāpuma potenciāls, tāpēc nākotnē gaidāmais procentu likmju kāpums ārvalstu finanšu tirgū var samazināt Latvijas Bankas ienākumus par fiksētā ienākuma vērtspapīriem.

5. ZELTS

Zelta rezervju pārmaiņas 2009. un 2008. gadā bija šādas.

	Trojas unces	Tūkst. latu
2007. gada 31. decembrī	248 701	99 130
2008. gadā		
Zelta tirgus vērtības pieaugums	x	9 866
Tīrās pārmaiņas zelta noguldīšanas un noguldījumu izņemšanas rezultātā	6	2
2008. gada 31. decembrī	248 707	108 998
2009. gadā		
Zelta tirgus vērtības pieaugums	x	25 367
2009. gada 31. decembrī	248 707	134 365

Latvijas Banka ierobežo zelta rezervju tirgus vērtības svārstību risku, slēdzot biržā netirgotos valūtas maiņas nākotnes lēgumus un biržā tirgotos valūtas maiņas nākotnes lēgumus (sk. arī 39. skaidrojumu). Zelta rezervju un valūtas maiņas nākotnes lēgumu pārvērtēšanas rezultāts uzrādīts bilances postenī "Pārvērtēšanas kots", bet biržā tirgoto valūtas maiņas nākotnes lēgumu pārvērtēšanas rezultāts – peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Realizētie finanšu operāciju guvumi vai zaudējumi".

6. STARPTAUTISKAIS VALŪTAS FONDS

Atbilstoši likumam "Par Latvijas Republikas iestāšanos Starptautiskajā Valūtas fondā" Latvijas Banka pilda SVF depozitārija funkcijas un bez atlīdzības apkalpo SVF kontus, kuros uzskaitīti SVF turējumi dalībvalsts nacionālajā valūtā. SVF turējumi latos ietver Latvijas valdības parādzīmes, kontu Nr. 1, kas tiek izmantots finanšu darījumu veikšanai ar SVF, un kontu Nr. 2, kas tiek izmantots SVF administratīvo izmaksu segšanai un maksājumu saņemšanai.

Latvijas prasības pret SVF ietver SDR un Latvijas kvotu SVF. SDR ir SVF izveidoti starptautiskie rezervju aktīvi, kas tiek izmantoti darījumos starp SVF un tā dalībvalstīm. Kvota SVF atspoguļo attiecīgās valsts dalības apjomu SVF. Latvijas kvota SVF nodrošināta ar tam izsniegto Latvijas valdības parādzīmi un izteikta SDR. Latvijas kvota SVF ir 126 800 tūkst. XDR.

Latvijas saistības pret SVF veido SVF turējumi latos un SVF asigņējumi. Vispārējais asigņējums 74.13% no kvotām tika piešķirts 2009. gada 28. augustā visām SVF dalībvalstīm, t.sk. Latvijai 93 998 tūkst. XDR, lai nodrošinātu globālās tautsaimniecības likviditāti. Speciālais asigņējums 26 824 tūkst. XDR tika piešķirts 2009. gada 9. septembrī. Speciālā asigņējuma mērķis ir izlīdzināt nevienmērīgo SDR sadali, jo vairāk nekā piektā daļa dalībvalstu, kas pievienojās SVF pēc 1981. gada, nebija saņēmusi SDR asigņējumu. Latvija šādu asigņējumu saņēma pirmo reizi.

2009. gada beigās Latvijas Bankas bilancē uzrādītās prasības pret SVF veido SDR 91 237 tūkst. latu apjomā (2008. gada beigās – 187 tūkst. latu), bet saistības pret SVF veido SVF rīcībā esošie resursi 256 tūkst. latu apjomā (2008. gada beigās – 256 tūkst. latu), kuri izvietoti SVF kontā Nr. 1 un Nr. 2.

Latvijas tīrās prasības un saistības pret SVF 2009. gada un 2008. gada beigās bija šādas.

	(tūkst. latu)		(tūkst. XDR)	
	2009	2008	2009	2008
Latvijas kvota SVF	97 129	96 875	126 800	126 800
SVF turējumi latos	-643 865	-505 850	-840 554	-662 106
Latvijas valdības parādzīmes	-643 609	-505 594	-840 220	-661 772
Konts Nr. 1	-243	-242	-317	-317
Konts Nr. 2	-13	-14	-17	-17
SVF aizdevums Latvijai	546 765	409 003	713 792	535 344
Rezerves pozīcija SVF	42	42	55	55
SDR	91 237	187	119 108	245
Vispārējais asignējums	-72 002	-	-93 998	-
Speciālais asignējums	-20 547	-	-26 824	-
Latvijas tīrās prasības/saistības (-) pret SVF	-1 270	229	-1 659	300

Rezerves pozīcija SVF ir starpība starp Latvijas kopējo kvotu SVF un SVF turējumiem latos, neietverot konta Nr. 2 atlikumu un pieskaitot SVF aizdevumu.

Prasības un saistības pret SVF izteiktas latos pēc Latvijas Bankas noteiktā SDR kursa gada beigās.

7. ĀRVALSTU KONVERTĒJAMĀS VALŪTAS

Latvijas Bankas ārzemju aktīvi ārvalstu konvertējamās valūtās galvenokārt ieguldīti augsti likvīdos parāda vērtspapīros un īstermiņa noguldījumos.

Ienākumus nesošo parāda vērtspapīru vērtībā ietverti uzkrātie procentu ienākumi (16 947 tūkst. latu 2009. gada beigās un 28 568 tūkst. latu 2008. gada beigās).

Bilances aktīvu posteņa "Ārvalstu konvertējamās valūtas" sadalījums 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2009	2008
Ārvalstu valdību, finanšu institūciju un nefinanšu sabiedrību parāda vērtspapīri	2 012 260	1 800 987
Pieprasījuma noguldījumi ārvalstu centrālajās bankās, kredītiestādēs un starptautiskajās institūcijās	805 403	661 741
Termiņnoguldījumi ārvalstu kredītiestādēs un citās finanšu institūcijās	313 986	19 679
Ārvalstu valūta kasē	19 343	6 286
Kopā	3 150 992	2 488 693

Latvijas Bankas iegādāto ārvalstu valdību, finanšu institūciju un nefinanšu sabiedrību parāda vērtspapīru patiesās vērtības iedalījums noteikts, ievērojot šādu hierarhiju:

– kotēta cena. Šīs grupas vērtspapīru cenu nosaka, pamatojoties uz identiska vērtspapīra kotētu cenu aktīvā tirgū;

– tirgū novērojami dati. Šīs grupas vērtspapīru cenu nosaka, pamatojoties uz līdzīga vērtspapīra kotētu cenu aktīvā tirgū, līdzīga vai identiska vērtspapīra kotētu cenu neaktīvā tirgū vai ar modeli, kur datu avots ir tirgū novērojami dati;

– tirgū nenovērojami dati. Šīs grupas vērtspapīru cenu nosaka ar modeli, kur tirgū nenovērojamu datu izmantojums ir nozīmīgs.

2009. gada un 2008. gada beigās Latvijas Bankas ieguldījumi parāda vērtspapīros galvenokārt novērtēti, izmantojot identiska vērtspapīra kotētu cenu aktīvā tirgū. Uzlabojoties finanšu tirgus likviditātei, 2009. gadā pieauga šajā patiesās vērtības novērtējuma grupā klasificēto vērtspapīru īpatsvars. Ārvalstu valdību, finanšu

institūciju un nefinanšu sabiedrību parāda vērtspapīru iedalījums pēc patiesās vērtības noteikšanas hierarhijas 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2009	2008
Kotēta cena	1 796 323	1 414 545
Tirgū novērojami dati	215 937	311 773
Tirgū nenovērojami dati	–	74 669
Kopā	2 012 260	1 800 987

Pārskata gada pēdējās tirgus dienas vidējās tirgus cenas noteiktas, izmantojot elektronisko informācijas sistēmu *Bloomberg* un *Interactive Data* informāciju. Ja minētā cena kādam finanšu instrumentam elektroniskajās informācijas sistēmās nav pieejama vai nepastāv, finanšu instrumenta novērtēšanai izmantota pēdējā pieejamā tirgus cena vai diskontēto naudas plūsmu metode. Tirgū nenovērojamu datu novērtējuma grupā iekļauti vērtspapīri, kuru patiesās vērtības novērtējums balstās uz tirgus dalībnieku sniegto informāciju.

8. LĪDZDALĪBA EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS KAPITĀLĀ

Līdz ar Latvijas pievienošanos ES Latvijas Banka kļuva par ECB kapitāla daļu turētāju. Latvijas Bankas līdzdalības ECB kapitālā apjoms atbilstoši ECBS un ECB Statūtiem aprēķināts, pamatojoties uz datiem par katras attiecīgās ES valsts iedzīvotāju skaitu un IKP apjomu, un to koriģē ik pēc pieciem gadiem vai agrāk, mainoties ES valstu skaitam.

Līdz 2009. gada 1. janvārim Latvijas Bankas daļa ECB kapitālā bija 0.2813%, kas atbilst 16 205 tūkst. eiro (11 389 tūkst. latu). 2009. gada 1. janvārī nacionālo centrālo banku daļas ECB kapitālā tika koriģētas atbilstoši ECBS un ECB Statūtiem, tādējādi Latvijas Bankas daļa ECB kapitālā palielinājās līdz 0.2837%, kas atbilst 16 343 tūkst. eiro (11 486 tūkst. latu). Tā kā Latvija neietilpst eiro zonā, ievērojot ECBS un ECB Statūtos noteiktos pārejas noteikumus, Latvijas Banka veikusi minimālo ieguldījumu 1 144 tūkst. eiro (750 tūkst. latu; 2008. gada beigās – 743 tūkst. latu) jeb 7% apjomā no tās kopējās daļas reģistrētajā ECB kapitālā (sk. arī 38. skaidrojumu).

Latvijas Bankas bilanci līdzdalība ECB kapitālā uzrādīta sākotnējo izmaksu vērtībā. ECB kapitāla daļas netiek tirgotas publiskā vērtspapīru tirgū, un Latvijas Bankas līdzdalības ECB kapitālā apjomu iespējams palielināt vai samazināt vienīgi šajā skaidrojumā minētajos gadījumos.

9. LĪDZDALĪBA STARPTAUTISKO NORĒĶINU BANKAS KAPITĀLĀ

2009. gada un 2008. gada beigās Latvijas Bankai piederēja 1 070 SNB akciju, kas veidoja aptuveni 0.20% no kopējā SNB parakstītā un apmaksātā kapitāla.

Latvijas Bankas īpašumā esošo SNB akciju nominālvērtība noteikta 5 350 tūkst. XDR (katras akcijas nominālvērtība ir 5 tūkst. XDR), kas apmaksāta 1 338 tūkst. XDR jeb 25% apjomā (sk. arī 38. skaidrojumu). Latvijas Bankas bilanci 2009. gada un 2008. gada beigās uzrādīta šo akciju nosacītā iegādes vērtība 1 763 tūkst. latu apjomā (sk. arī 29. skaidrojumu).

SNB akcijas netiek tirgotas publiskā vērtspapīru tirgū. Saskaņā ar SNB statūtiem tās akcionāri ir vienīgi centrālās bankas. SNB akciju patiesā vērtība, kas noteikta kā 70% no Latvijas Bankas daļas SNB tīrajos aktīvos¹, atšķiras no to uzskaites vērtības un 2009. gada beigās bija 14 409 tūkst. latu (2008. gada beigās – 13 729 tūkst. latu).

¹ Šo novērtēšanas metodi SNB izmanto, nosakot tās emitēto akciju cenu, kā arī Hāgas Starptautiskā tiesa to atzinusi par piemērotu akciju novērtēšanai, tās atpērkot no SNB bijušajiem privātajiem akcionāriem.

10. PĀRĒJIE ĀRZEMJU AKTĪVI

Pārējo ārzemju aktīvu sadalījums 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2009	2008
Ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgtie atvasinātie biržā netirgotie līgumi	5 056	133 551
Nākamo periodu izdevumi	326	392
Uzkrātie procenti par noguldījumiem	17	27
Citi pārējie ārzemju aktīvi	79	41
Kopā	5 478	134 011

11. KREDĪTI KREDĪTIESTĀDĒM

2009. gada beigās kredīti iekšzemes kredītiestādēm ietvēra īstermiņa aizdevumus 140 449 tūkst. latu apjomā (2008. gada beigās – 639 263 tūkst. latu). 2009. gadā, mazinoties spriedzei finanšu sistēmā, palielinājās kredītiestāžu likviditāte, tāpēc 2009. gada beigās Latvijas Bankas izsniegto īstermiņa aizdevumu apjoms bija ievērojami samazinājies.

Kredīti iekšzemes kredītiestādēm nodrošināti ar valdības vērtspapīriem un privātā sektora parāda vērtspapīriem, kuru patiesā vērtība 2009. gada beigās bija 211 501 tūkst. latu (2008. gada beigās – 678 027 tūkst. latu; sk. arī 2. skaidrojuma sadaļu "Kredītrisks").

12. PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļu pārmaiņas 2009. un 2008. gadā bija šādas.

(tūkst. latu)

	Ēkas, teritorijas labiekār- tošana un zeme	Mēbeles un biroja iekārtas	Naudas apstrādes iekārtas	Transport- līdzekļi	Pārējie pamat- līdzekļi	Kopā
2007. gada 31. decembrī						
Izmaksas	32 216	6 849	5 441	1 032	4 785	50 323
Uzkrātais nolietojums	-5 568	-4 856	-2 616	-675	-3 962	-17 677
Atlikusī pamatlīdzekļu vērtība	26 648	1 993	2 825	357	823	32 646
2008. gadā						
Pieaugums	3 833	361	254	279	564	5 291
Pārklasifikācija	2	-9	9	-1	-1	-
Atsavinātie un norakstītie pamatlīdzekļi	-	-405	-1 061	-23	-234	-1 723
Izmaksu tīrās pārmaiņas	3 835	-53	-798	255	329	3 568
Nolietojums	-1 945	-587	-379	-71	-322	-3 304
Pārklasifikācija	-1	2	-2	1	-	-
Atsavināto un norakstīto pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums	-	400	1 061	23	232	1 716
Uzkrātā nolietojuma tīrās pārmaiņas	-1 946	-185	680	-47	-90	-1 588
2008. gada 31. decembrī						
Izmaksas	36 051	6 796	4 643	1 287	5 114	53 891
Uzkrātais nolietojums	-7 514	-5 041	-1 936	-722	-4 052	-19 265
Atlikusī pamatlīdzekļu vērtība	28 537	1 755	2 707	565	1 062	34 626
2009. gadā						
Pieaugums	1 107	241	15	128	201	1 692
Pārklasifikācija	-	9	-	-	-9	-
Atsavinātie un norakstītie pamatlīdzekļi	-1	-701	-29	-130	-123	-984
Izmaksu tīrās pārmaiņas	1 106	-451	-14	-2	69	708
Nolietojums	-1 806	-545	-387	-96	-249	-3 083
Pārklasifikācija	-	-12	-	-	12	-
Atsavināto un norakstīto pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums	1	698	29	130	123	981
Uzkrātā nolietojuma tīrās pārmaiņas	-1 805	141	-358	34	-114	-2 102
2009. gada 31. decembrī						
Izmaksas	37 157	6 345	4 629	1 285	5 183	54 599
Uzkrātais nolietojums	-9 319	-4 900	-2 294	-688	-4 166	-21 367
Atlikusī pamatlīdzekļu vērtība	27 838	1 445	2 335	597	1 017	33 232

Latvijas Bankas īpašumā un valdījumā esošās zemes kopējā kadastrālā vērtība 2009. gada beigās bija 3 168 tūkst. latu (2008. gada beigās – 3 171 tūkst. latu). Latvijas Bankas bilancē zeme uzrādīta sākotnējo izmaksu vērtībā (2009. gada beigās – 1 669 tūkst. latu; 2008. gada beigās – 264 tūkst. latu). Zemes sākotnējo izmaksu pārmaiņas 2009. gadā saistītas ar nekustamā īpašuma sastāvdaļu sadalījuma maiņu.

13. NOMA

Latvijas Bankas iznomātie aktīvi ietver ēkas, zemi un iekārtas, kas Latvijas Bankas bilanci uzrādītas pamatlīdzekļu sastāvā. Aktīvu nomas līgumi, kuros Latvijas Banka ir iznomātājs, ir operatīvās nomas līgumi. Nomā maksājumus, izņemot tos, kuri tieši pārskaitīti valsts budžetā, atzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā proporcionāli attiecīgā līguma darbības laikam. Iznomāto aktīvu nolietojums aprēķināts saskaņā ar 3. skaidrojuma sadaļā "Pamatlīdzekļi" aprakstītajiem principiem un atzīts peļņas un zaudējumu aprēķinā.

Iznomāto aktīvu uzskaites vērtība 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāda.

	(tūkst. latu)
2008. gada 31. decembrī	
Izmaksas	2 504
Uzkrātais nolietojums	-416
Atlikusī pamatlīdzekļu vērtība	2 088
2009. gada 31. decembrī	
Izmaksas	1 086
Uzkrātais nolietojums	-381
Atlikusī pamatlīdzekļu vērtība	705

14. PĀRĒJIE VIETĒJIE AKTĪVI

Pārējo vietējo aktīvu sadalījums 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2009	2008
Uzkrātie procenti par kredītiem kredītiestādēm	763	2 714
Nemateriālie aktīvi	761	1 001
Ar iekšzemes institūcijām noslēgtie atvasinātie biržā netirgotie līgumi un valūtas maiņas tagadnes līgumi	147	211
Nodokļu prasības	—	209
Nākamo periodu izdevumi	160	183
Citi pārējie vietējie aktīvi	207	993
Kopā	2 038	5 311

15. NEMATERIĀLIE AKTĪVI

Šo aktīvu pārmaiņas 2009. un 2008. gadā bija šādas.

(tūkst. latu)

2007. gada 31. decembrī	
Izmaksas	3 750
Uzkrātā amortizācija	-2 379
Atlikusī nemateriālo aktīvu vērtība	1 371
2008. gadā	
Pieaugums	55
Izslēgtie nemateriālie aktīvi	-85
Izmaksu tīrās pārmaiņas	-30
Amortizācija	-425
Izslēgto nemateriālo aktīvu uzkrātā amortizācija	85
Uzkrātās amortizācijas tīrās pārmaiņas	-340
2008. gada 31. decembrī	
Izmaksas	3 720
Uzkrātā amortizācija	-2 719
Atlikusī nemateriālo aktīvu vērtība	1 001
2009. gadā	
Pieaugums	50
Izslēgtie nemateriālie aktīvi	-1
Izmaksu tīrās pārmaiņas	49
Amortizācija	-290
Izslēgto nemateriālo aktīvu uzkrātā amortizācija	1
Uzkrātās amortizācijas tīrās pārmaiņas	-289
2009. gada 31. decembrī	
Izmaksas	3 769
Uzkrātā amortizācija	-3 008
Atlikusī nemateriālo aktīvu vērtība	761

16. ĀRVALSTU KONVERTĒJAMĀS VALŪTAS

Saistības ārvalstu konvertējamās valūtās veido līdzekļi EK kontā norēķiniem eiro. EK konts tiek izmantots ES valstu budžeta līdzekļu pārdalei (sk. arī 17. skaidrojumu).

Ārvalstu konvertējamo valūtu sadalījums 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

(tūkst. latu)

	2009	2008
Repo darījumi	-	123 953
EK pieprasījuma noguldījumi	19 006	6 230
Pārējās saistības	-	1 069
Kopā	19 006	131 252

17. CITU STARPTAUTISKO INSTITŪCIJU NOGULDĪJUMI LATOS

Citu starptautisko institūciju noguldījumus latos veido līdzekļi EK kontā norēķiniem latos, kas tiek izmantots Latvijas valdības maksājumu veikšanai ES budžetā (sk. arī 16. skaidrojumu), kā arī saistības pret citām starptautiskajām institūcijām.

Citu starptautisko institūciju noguldījumu latos sadalījums 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2009	2008
EK pieprasījuma noguldījumi	32 252	6 273
Pārējie noguldījumi	250	230
Kopā	32 502	6 503

18. ĀRVALSTU BANKU NOGULDĪJUMI LATOS

Ārvalstu banku noguldījumus latos samazinājums saistīts ar *Sveriges Riksbank* un *Danmarks Nationalbank* atmaksātajiem īstermiņa noguldījumiem, kas radās 2008. gadā, apmainot latus pret eiro valūtas mijmaiņas darījumu ietvaros.

19. PĀRĒJĀS ĀRZEMJU SAISTĪBAS

Pārējo ārzemju saistību sadalījums 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2009	2008
Ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgtie atvasinātie biržā netirgotie līgumi un valūtas maiņas tagadnes līgumi	18 826	16 292
Uzkrātie izdevumi	332	304
Citas pārējās ārzemju saistības	48	537
Kopā	19 206	17 133

20. LATI APGROZĪBĀ

2009. gada un 2008. gada beigās apgrozībā bija šādas latu (Ls) un santīmu (s) naudas zīmes.

Nominālvērtība	Summa (tūkst. latu)		Skaitis (tūkst.)		Īpatsvars (%)	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Banknotes						
Ls 500	62 842	110 872	126	222	8.0	10.9
Ls 100	94 337	145 212	943	1 452	12.0	14.3
Ls 50	61 163	73 889	1 223	1 478	7.8	7.3
Ls 20	388 305	485 292	19 415	24 265	49.3	47.7
Ls 10	63 321	73 773	6 332	7 377	8.0	7.2
Ls 5	61 313	70 781	12 263	14 156	7.7	6.9
Pavisam banknotes	731 281	959 819	x	x	92.8	94.3
Monētas						
Ls 100	405	405	4	4	0.1	0
Ls 10	145	145	15	15	0	0
Ls 2	7 985	8 673	3 993	4 337	1.0	0.9
Ls 1	27 936	28 345	27 937	28 345	3.5	2.8
50 s	7 677	7 744	15 353	15 489	1.0	0.8
20 s	4 287	4 376	21 435	21 881	0.5	0.4
10 s	2 638	2 723	26 375	27 224	0.3	0.3
5 s	2 018	2 082	40 352	41 638	0.3	0.2
2 s	2 163	2 166	108 159	108 294	0.3	0.2
1 s	1 620	1 614	161 959	161 425	0.2	0.1
Pavisam monētas	56 874	58 273	x	x	7.2	5.7
Pavisam lati apgrozībā	788 155	1 018 092	x	x	100.0	100.0

Emitēto 999. raudzes 100 latu zelta apgrozības monētu kopējā nominālvērtība 2009. gada un 2008. gada beigās bija 1 988 tūkst. latu. Šīs apgrozībā esošās monētas nav ietvertas bilances postenī "Lati apgrozībā", jo to nominālvērtību nodrošina monētās esošais zelts.

2009. gada beigās bija emitētas arī jubilejas un piemiņas monētas ar 1 480 tūkst. latu nominālvērtību (2008. gada beigās – 1 449 tūkst. latu). Šīs monētas nav ietvertas bilances postenī "Lati apgrozībā".

21. KREDĪTIESTĀŽU NOGULDĪJUMI

Kredītiestāžu noguldījumi ietver iekšzemes kredītiestāžu Latvijas Bankā atvērto norēķinu kontu atlikumus, kā arī no šīm finanšu institūcijām pieņemtos noguldījumus uz nakti (noguldījumu iespēja). Minētās kredītiestādes izvieto līdzekļus Latvijas Bankā tās noteikto obligāto rezervju prasību izpildes nodrošināšanai, kā arī starpbanku un klientu maksājumu, Latvijas Bankas monetārās politikas operāciju un citu norēķinu veikšanai.

Iekšzemes kredītiestāžu noguldījumu sadalījums 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2009	2008
Norēķinu kontu atlikumi latos	835 761	1 069 279
Noguldījumu iespēja	260 020	2 590
Norēķinu kontu atlikumi eiro	19 896	22 426
Kopā	1 115 677	1 094 295

22. VALDĪBAS NOGULDĪJUMI

Latvijas valdības noguldījumi ietver Latvijas Bankas pieņemtos Latvijas Republikas Valsts kases pieprasījuma noguldījumus un termiņnoguldījumus latos un ārvalstu valūtās, Latvijas Bankai veicot Latvijas valdības finanšu aģenta funkcijas. Latvijas valdības noguldījumu ārvalstu valūtās pieaugums 2009. gadā galvenokārt saistīts ar starptautisko aizdevumu ietvaros saņemto līdzekļu ieplūdi.

Latvijas valdības noguldījumu sadalījums 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2009	2008
Termiņnoguldījumi ārvalstu valūtās	1 063 849	—
Pieprasījuma noguldījumi ārvalstu valūtās	197 870	467 188
Pieprasījuma noguldījumi latos	30 223	—
Termiņnoguldījumi latos	—	170 868
Kopā	1 291 942	638 056

23. PĀRĒJĀS VIETĒJĀS SAISTĪBAS

Pārējo vietējo saistību sadalījums 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2009	2008
Uzkrātie izdevumi un tamlīdzīgas saistības	1 689	3 148
Uzkrātie procentu izdevumi	252	600
Nodokļu saistības	18	—
Nauda ceļā	—	11 192
Ar iekšzemes kredītiestādēm noslēgtie biržā netirgotie valūtas mijmaiņas līgumi	—	403
Citas pārējās vietējās saistības	1 396	1 985
Kopā	3 355	17 328

24. NODOKĻI

Latvijas Bankas 2009. un 2008. gadā aprēķinātie un samaksātie nodokļi bija šādi.

(tūkst. latu)

	IIN	VSAOI (darba devējs)	VSAOI (darba ņēmējs)	NĪN	PVN	Pārējie nodokļi un nodevas	Kopā
Saistības 2007. gada 31. decembrī	0	6	2	0	162	0	170
2008. gadā							
Aprēķināts	3 015	3 063	1 065	88	309	1	7 541
Atlikto saistību samazinājums	–	–230	–	–	–	–	–230
Saistību pārrēķins	–	–	–	–	–362	–	–362
Samaksāts	–3 015	–2 839	–1 067	–88	–318	–1	–7 328
Prasības 2008. gada 31. decembrī	0	0	0	0	–209	0	–209
2009. gadā							
Aprēķināts	2 477	2 886	1 142	93	247	1	6 846
Atlikto saistību pieaugums	0	146	0	0	0	0	146
Samaksāts	–2 477	–3 032	–1 142	–93	–20	–1	–6 765
Saistības 2009. gada 31. decembrī	0	0	0	0	18	0	18

Papildus šajā skaidrojumā uzrādītajiem nodokļu maksājumiem Latvijas Banka valsts ieņēmumos ieskaita pārskata gadā gūtās peļņas daļu 65% apmērā (2008. gadā – 30% apmērā), t.sk. maksājumu par valsts kapitāla izmantošanu (2009. gadā – 34 734 tūkst. latu; 2008. gadā – 15 439 tūkst. latu; sk. arī 25. un 35. skaidrojumu). Latvijas Banka nav uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāja.

25. KAPITĀLS UN REZERVES

Latvijas Bankas kapitāla un rezervju pārmaiņas 2009. un 2008. gadā bija šādas.

	(tūkst. latu)				
	Pamat- kapitāls	Rezerves kapitāls	Pārvēr- tēšanas konts	Pārskata gada peļņa	Kapitāls un rezerves
2007. gada 31. decembrī	25 000	59 508	34 513	51 464	170 485
2008. gadā					
Tīrās pārmaiņas pārvērtēšanas, realizēšanas un vērtības samazinājuma rezultātā	x	x	33 491	x	33 491
Valsts ieņēmumos ieskaitītā peļņas daļa	x	x	x	-15 439	-15 439
Rezerves kapitālā ieskaitītā peļņas daļa	x	36 025	x	-36 025	0
Pārskata perioda peļņa	x	x	x	53 437	53 437
2008. gada 31. decembrī	25 000	95 533	68 004	53 437	241 974
2009. gadā					
Tīrās pārmaiņas pārvērtēšanas, realizēšanas un vērtības samazinājuma rezultātā	x	x	6 125	x	6 125
Valsts ieņēmumos ieskaitītā peļņas daļa	x	x	x	-34 734	-34 734
Rezerves kapitālā ieskaitītā peļņas daļa	x	18 703	x	-18 703	0
Pārskata perioda peļņa	x	x	x	74 393	74 393
2009. gada 31. decembrī	25 000	114 236	74 129	74 393	287 758

Latvijas Bankas kapitālu veido pamatkapitāls, rezerves kapitāls un bilances postenis "Pārvērtēšanas konts", kā arī nesadalītā peļņa. Latvijas Banka ar saviem lēmumiem neietekmē pamatkapitāla un rezerves kapitāla veidošanas, kā arī peļņas sadales kārtību, jo tā noteikta likumā "Par Latvijas Banku". Bilances postenis "Pārvērtēšanas konts" ietver finanšu instrumentu pozitīvo pārvērtēšanas rezultātu. Grāmatvedības politika, kas aprakstīta 3. skaidrojumā, nosaka, ka tikai pēc finanšu instrumenta atsavināšanas vai norēķinu veikšanas realizētie guvumi tiek atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā, bet nerealizētie guvumi – bilances postenī "Pārvērtēšanas konts", jo tas veicina kapitāla saglabāšanu finanšu instrumentu cenu, procentu likmju un valūtas kursu pārmaiņu apstākļos.

Latvijas Bankas kapitāla apjomam nav noteiktas ārējas kapitāla pietiekamības prasības, tomēr tam jābūt atbilstošam, lai veicinātu uzticēšanos Latvijas Bankas īstenotajai monetārajai politikai un nodrošinātu Latvijas Bankas darbību un finansiālo neatkarību, īstenojot likumā "Par Latvijas Banku" noteiktos uzdevumus. Latvijas Banka neierobežo ar vietējiem finanšu aktīviem saistīto procentu likmju risku, ja tas var nonākt pretrunā ar tās īstenotās politikas mērķiem. Monetārās politikas īstenošana, kā arī pakļautība citiem finanšu un darbības riskiem var negatīvi ietekmēt Latvijas Bankas ienākumus vai radīt zaudējumus, kas sedzami no Latvijas Bankas kapitāla.

Latvijas Bankas pamatkapitālu veido valsts piešķirtie līdzekļi un Latvijas Bankas peļņas atskaitījumi. Latvijas Bankas pamatkapitāls sasniedzis likumā "Par Latvijas Banku" noteikto apjomu (25 milj. latu).

Likums "Par Latvijas Banku" nosaka, ka Latvijas Banka valsts ieņēmumos ieskaita pārskata gadā gūtās peļņas daļu, kas aprēķināta, piemērojot likumā "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" rezidentiem noteikto nodokļa likmi, un veic maksājumu par valsts kapitāla izmantošanu 50% apmērā no pārskata gadā gūtās peļņas (2008. gadā – 15% apmērā). 2009. gada un 2008. gada beigās spēkā esošā Latvijas rezidentiem noteiktā uzņēmumu ienākuma nodokļa likme bija 15%. Tādējādi valsts ieņēmumos 15 dienu laikā pēc tam, kad Latvijas Bankas padome apstiprinājusi 2009. gada pārskatu, ieskaitāmi 65% no Latvijas Bankas pārskata gadā gūtās peļņas. 2010. gadā Latvijas Banka no 2009. gadā gūtās peļņas valsts ieņēmumos ieskaitīs 48 355 tūkst. latu.

Pēc minēto atskaitījumu veikšanas Latvijas Bankas peļņas atlikums ieskaitāms rezerves kapitālā. Rezerves kapitāls izveidots iespējamo zaudējumu segšanai.

Bilances posteņa "Pārvērtēšanas kots" pārmaiņas 2009. un 2008. gadā bija šādas.

	(tūkst. latu)								
	2009	Vērtības samazinā- jums	Pārvēr- tēšana	Realī- zēšana	2008	Vērtības samazinā- jums	Pārvēr- tēšana	Realī- zēšana	2007
Sākotnējais pārvērtēšanas kots	24 283	x	x	216	24 067	x	x	3 352	20 715
Atliktais ārvalstu valūtas un zelta pārvērtēšanas rezultāts	24 018	x	x	—	24 018	x	x	—	24 018
Atliktais biržā netirgoto procentu likmju mijmaiņas līgumu pārvērtēšanas rezultāts	—	x	x	—	—	x	x	545	—545
Atliktais vērtspapīru pārvērtēšanas rezultāts	265	x	x	216	49	x	x	2 807	—2 758
Ārvalstu valūtas un zelta pārvērtēšanas rezultāts	21 477	12	18 812	—1 238	3 891	738	733	—831	3 251
Biržā netirgoto procentu likmju mijmaiņas līgumu pārvērtēšanas rezultāts	—	—	—	—3 263	3 263	6 408	—3 145	—181	181
Vērtspapīru pārvērtēšanas rezultāts	28 369	5 462	9 095	—22 971	36 783	30 941	1 579	—6 103	10 366
Kopā	74 129	5 474	27 907	—27 256	68 004	38 087	—833	—3 763	34 513

Sākotnējais pārvērtēšanas kots izveidots, ieskaitot tajā pirms grāmatvedības politikas maiņas 2007. gada 1. janvārī uzkrāto pārvērtēšanas rezultātu. Sākotnējā pārvērtēšanas kots atlikuma pārmaiņas 2009. gadā saistītas ar 2006. gada beigās Latvijas Bankas īpašumā esošo un pārskata gadā atsavināto finanšu instrumentu peļņas vai zaudējumu vai pārvērtēšanas rezultāta atzīšanu 216 tūkst. latu apjomā (2008. gadā — 3 352 tūkst. latu). Pārējo posteņu atlikums 2009. gada beigās ietver kopš 2007. gada sākuma aprēķināto attiecīgo finanšu instrumentu pozitīvo pārvērtēšanas rezultātu (negatīvais pārvērtēšanas rezultāts gada beigās atzīts peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Finanšu aktīvu un pozīciju vērtības samazinājums"; sk. arī 3. skaidrojumu).

26. TĪRIE PROCENTU IENĀKUMI

Latvijas Bankas tīrie procentu ienākumi 2009. gadā sasniedza 65 993 tūkst. latu (2008. gadā — 84 526 tūkst. latu). Šos ienākumus galvenokārt veidoja ienākumi no ārvalstu valūtas rezervju ieguldījumiem un kredītiem kredītiestādēm. Tīro procentu ienākumu samazinājumu galvenokārt noteica ārvalstu valūtu aizplūde 2008. gada nogalē un 2009. gada 1. pusgadā, Latvijas Bankai valūtas intervenču rezultātā pārdodot eiro, kā arī zema ASV un eiro zonas procentu likmju līmenis.

Ārzmju operāciju procentu ienākumi bija par 84 401 tūkst. latu mazāki nekā 2008. gadā, savukārt procentu izdevumi bija par 10 261 tūkst. latu mazāki nekā 2008. gadā.

Vietējo operāciju procentu ienākumi 2009. gadā palielinājās par 19 661 tūkst. latu, jo salīdzinājumā ar 2008. gadu pieauga iekšzemes kredītiestādēm izsniegto kredītu vidējais atlikums.

Vietējo operāciju procentu izdevumus (18 515 tūkst. latu; 2008. gadā — 54 461 tūkst. latu) galvenokārt veidoja procenti par iekšzemes kredītiestāžu un Latvijas valdības noguldījumiem. Procentu par kredītiestāžu noguldījumiem izdevumi saruka par 28 101 tūkst. latu, samazinoties noguldījumu iespējas uz nakti procentu likmei un kredītiestāžu Latvijas Bankā turēto obligāto rezervju prasību apjomam. Latvijas Banka noguldījumos piesaistīja mazāku Latvijas valdības līdzekļu latos apjomu nekā 2008. gadā, turklāt saruka par šiem noguldījumiem maksāto procentu likmes, tāpēc procentu izdevumi par valdības noguldījumiem 2009. gadā samazinājās par 7 774 tūkst. latu.

27. REALIZĒTIE FINANŠU OPERĀCIJU GUVUMI VAI ZAUDĒJUMI

Realizētie finanšu operāciju guvumi vai zaudējumi ietver valūtas maiņas darījumu realizētos guvumus un zaudējumus, vērtspapīru atsavināšanas guvumus un zaudējumus, kā arī atvasināto finanšu instrumentu realizētos guvumus un zaudējumus.

Valūtas maiņas darījumu guvumu pieaugumu galvenokārt noteica 2009. gadā veiktās ārvalstu valūtas intervences, pārdodot ārvalstu valūtu 690 946 tūkst. latu apjomā. Realizētos finanšu operāciju guvumus vai

zaudējumus pozitīvi ietekmēja procentu likmju kritums eiro zonā un Japānā, palielinot ārvalstu vērtspapīru atsavināšanas guvumus. Atsavinot daļu tās iegādāto vērtspapīru, Latvijas Banka realizēja arī iepriekšējos pārskata gados pārvērtēšanas kontā uzkrāto pozitīvo vērtspapīru pārvērtēšanas rezultātu 22 755 tūkst. latu apjomā. Realizētos finanšu operāciju guvumus vai zaudējumus negatīvi ietekmēja valūtas riska ierobežošanas nolūkā slēgto biržā tirgoto valūtas maiņas nākotnes līgumu negatīvais rezultāts, jo pret valūtas risku ierobežoto bilances posteņu pozitīvais pārvērtēšanas rezultāts uzrādīts bilances postenī "Pārvērtēšanas kants".

28. FINANŠU AKTĪVU UN POZĪCIJU VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMS

Atsevišķu vērtspapīru un valūtas pozīciju pārvērtēšanas rezultāts 2009. gada beigās bija negatīvs, un tas atzīts peļņas un zaudējumu aprēķinā kā finanšu aktīvu un pozīciju vērtības samazinājums. Savukārt vērtspapīru un valūtas pozīciju pozitīvais pārvērtēšanas rezultāts uzrādīts bilances postenī "Pārvērtēšanas kants" (sk. arī 25. skaidrojumu).

29. IENĀKUMI NO LĪDZDALĪBAS KAPITĀLĀ

Ienākumus no līdzdalības kapitālā 221 tūkst. latu (2008. gadā – 206 tūkst. latu) veidoja saņemtās dividendes no līdzdalības SNB kapitālā (sk. arī 9. skaidrojumu).

30. CITI BANKAS DARBĪBAS IENĀKUMI

Citu bankas darbības ienākumu sadalījums 2009. un 2008. gadā bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2009	2008
Jubilejas un piemiņas monētu pārdošanas ienākumi	525	1 113
Naudas un vērtspapīru norēķinu pakalpojumu ienākumi	301	317
Pārējie bankas darbības ienākumi	3 857	2 003
Kopā	4 683	3 433

31. BANKNOŠU DRUKĀŠANAS UN MONĒTU KALŠANAS IZDEVUMI

Banknošu drukāšanas un monētu kalšanas izdevumu sadalījums 2009. un 2008. gadā bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2009	2008
Banknošu drukāšana	3 322	1 612
Apgrozības monētu kalšana	842	1 612
Jubilejas un piemiņas monētu kalšana	531	822
Kopā	4 695	4 046

32. DARBA SAMAKSA UN SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS IZDEVUMI

Darba samaksa un sociālās apdrošināšanas izdevumi 2009. un 2008. gadā bija šādi.

	(tūkst. latu)	
	2009	2008
Darba samaksa		
Padomes un valdes locekļu darba samaksa	1 106	1 470
Pārējo darbinieku darba samaksa	11 537	13 856
Kopā darba samaksa	12 643	15 326
Sociālās apdrošināšanas izdevumi	2 886	3 063
Kopā darba samaksa un sociālās apdrošināšanas izdevumi	15 529	18 389

To Latvijas Bankas valdes locekļu, kuri vienlaikus ir Latvijas Bankas pārvalžu vadītāji, darba samaksā ietverta arī atlīdzība par šo pienākumu veikšanu.

Darbinieku skaits 2009. un 2008. gadā bija šāds.

	2009	2008
Darbinieku skaits gada beigās		
Padomes un valdes locekļi	14	14
Pārējie darbinieki	604	630
Kopā gada beigās	618	644
Vidējais darbinieku skaits gadā	634	649

33. PĀRĒJIE BANKAS DARBĪBAS IZDEVUMI

Pārējie bankas darbības izdevumi 2009. un 2008. gadā bija šādi.

(tūkst. latu)

	2009	2008
Komunālie pakalpojumi	565	534
Ēku, teritorijas un inventāra uzturēšana	415	475
Risku apdrošināšana	291	250
Personāla profesionālā pilnveide	240	331
Dienesta komandējumi	235	288
Telekomunikāciju pakalpojumi un sistēmu uzturēšana	228	265
Sabiedrības informēšana	222	251
Mazvērtīgā inventāra iegāde	197	215
Transportlīdzekļu nodrošināšana	147	172
Nekustamā īpašuma nodoklis	91	86
Revīzijas, konsultāciju un juridiskie pakalpojumi	26	47
Citi pārējie bankas darbības izdevumi	225	875
Kopā	2 882	3 789

Izdevumi par revīzijas, konsultāciju un juridiskajiem pakalpojumiem ietver arī atlīdzību *Deloitte Audits Latvia SIA* par 2009. gada finanšu pārskatu revīziju 22 tūkst. latu apjomā (2008. gadā atlīdzība *KPMG Baltics SIA* par 2008. gada finanšu pārskatu revīziju bija 28 tūkst. latu).

34. NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

1) Peļņas pirms sadales saskaņošana ar tīro naudas un tās ekvivalentu ieplūdi pamatdarbības rezultātā

	(tūkst. latu)	
	2009	2008
Peļņa pirms sadales	74 393	53 437
Korekcijas nenaudas darījumu rezultātā		
Pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo aktīvu amortizācija	3 373	3 729
Zaudējumi no pamatlīdzekļu atsavināšanas	3	7
Finanšu aktīvu un pozīciju vērtības samazinājums	5 474	38 087
Tīrās korekcijas nenaudas darījumu rezultātā	8 850	41 823
Bilances posteņu pārmaiņas		
Zelta rezervju tīrais pieaugums	–	–2
Speciālo aizņēmuma tiesību tīrais pieaugums	–91 050	–103
Ārvalstu parāda vērtspapīru un citu ārvalstu ieguldījumu tīrais pieaugums (–)/samazinājums	–300 030	511 732
Kredītu iekšzemes kredītiestādēm tīrais pieaugums (–)/samazinājums	498 814	–632 413
Pārējo aktīvu tīrais pieaugums (–)/samazinājums	3 007	–3 376
Saistību ārvalstu konvertējamās valūtās tīrais pieaugums/samazinājums (–)	–112 246	125 922
Ārvalstu banku un citu starptautisko institūciju noguldījumu latos tīrais pieaugums/samazinājums (–)	–220 503	247 420
Apgrozībā esošo latu apjoma tīrais samazinājums	–229 937	–31 381
Iekšzemes kredītiestāžu noguldījumu tīrais pieaugums/samazinājums (–)	21 382	–322 507
Latvijas valdības noguldījumu tīrais pieaugums	653 886	466 815
Citu iekšzemes finanšu institūciju noguldījumu tīrais pieaugums/samazinājums (–)	243	–3 171
Pārējo saistību tīrais pieaugums/samazinājums (–)	–14 031	13 285
Bilances posteņu tīrās pārmaiņas	209 535	372 221
Tīrā naudas un tās ekvivalentu ieplūde pamatdarbības rezultātā	292 778	467 481

2) Naudas un tās ekvivalentu atlikumu un pārmaiņu analīze

(gada beigās; tūkst. latu)

	2009	Pārmaiņas	2008	Pārmaiņas	2007
Ārvalstu konvertējamā valūta kasē	19 343	13 057	6 286	3 821	2 465
Pieprasījuma noguldījumi ārvalstu kredītiestādēs un citās ārvalstu finanšu institūcijās	805 403	143 662	661 741	438 211	223 530
Termiņnoguldījumi ārvalstu kredītiestādēs un citās ārvalstu finanšu institūcijās ar sākotnējo termiņu līdz 5 darbadienām	119 479	99 797	19 682	4 870	14 812
Kopā nauda un tās ekvivalenti	944 225	256 516	687 709	446 902	240 807

35. DARĪJUMI AR LATVIJAS VALDĪBU

Latvijas Banka, kuras kapitāls pilnībā pieder Latvijas valstij, veic darījumus ar Latvijas Republikas Valsts kasi, darbojoties kā Latvijas valdības finanšu aģents. Šīs funkcijas ietvaros Latvijas Banka apkalpo Latvijas Republikas Valsts kases kontus latos un ārvalstu valūtā, kā arī veic ārvalstu valūtas maiņas darījumus. Īstenojot monetāro politiku, Latvijas Banka veic darījumus vērtspapīru otrreizējā tirgū ar valdības vērtspapīriem. Šo darījumu veikšanā Latvijas Banka nav pakļauta valdības vai tās institūciju lēmumiem un rīkojumiem un ir neatkarīga savu lēmumu pieņemšanā.

Darījumos ar Latvijas valdību izmantotās procentu likmes un valūtu kursi tiek noteikti pēc tirgus procentu likmēm un valūtu kursiem. Komisijas maksa par darījumiem ar Latvijas valdību netiek iekasēta.

Latvijas Bankas prasību un saistību pret Latvijas valdību sadalījums un attiecīgās procentu likmes 2009. gada un 2008. gada beigās bija šādas.

	Summa (tūkst. latu)		Procentu likme (%)	
	2009	2008	2009	2008
Saistības/prasības (–)				
Termiņnoguldījumi ārvalstu valūtās	1 063 849	–	0.17–0.38	–
Pieprasījuma noguldījumi ārvalstu valūtās	197 870	467 188	0.00–0.05	0.01–2.10
Pieprasījuma noguldījumi latos	30 223	–	1.18	–
Termiņnoguldījumi latos	–	170 868	–	5.53
Biržā netirgotie valūtas maiņas tagadnes līgumi	–105	–	x	x
Nodokļu saistības/prasības (–)	18	–209	x	x
Uzkrātie procentu izdevumi	4	52	x	x
Kopā tīrās saistības	1 291 859	637 899	x	x

Latvijas Bankas ar Latvijas valdību saistītie ienākumi, izdevumi un valsts ieņēmumos ieskaitītā Latvijas Bankas iepriekšējā gada peļņas daļa 2009. un 2008. gadā bija šāda (sk. arī 26. skaidrojumu).

(tūkst. latu)

	2009	2008
Izdevumi un valsts ieņēmumos ieskaitītā Latvijas Bankas peļņas daļa		
Procenti par valdības noguldījumiem	6 592	14 366
Aprēķinātie nodokļi	6 846	7 541
Valsts ieņēmumos ieskaitītā peļņas daļa	34 734	15 439
Kopā izdevumi un valsts ieņēmumos ieskaitītā Latvijas Bankas peļņas daļa	48 172	37 346

36. APGRŪTINĀTIE AKTĪVI

2009. gada beigās Latvijas Banka bija apgrūtinājusi vērtspapīrus un citus finanšu instrumentus, kuru tirgus vērtība bija 14 905 tūkst. latu (2008. gada beigās – 180 840 tūkst. latu), lai nodrošinātu vērtspapīru pārdošanas ar atpirkšanu (*repo*), biržā tirgoto procentu likmju nākotnes darījumu un citu darījumu veikšanu. Šie finanšu instrumenti iekļauti bilances aktīvu postenī "Ārvalstu konvertējamās valūtas".

37. ĀRPUSBILANCES POSTEŅI

Lai pārvaldītu ar ārvalstu rezervēm saistīto procentu likmju un valūtas risku, Latvijas Banka veic darījumus ar biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes un tagadnes līgumiem, procentu likmju mijmaiņas līgumiem un biržā tirgotajiem procentu likmju un valūtas maiņas nākotnes līgumiem. Īstenojot monetāro politiku, Latvijas Banka veic arī valūtas mijmaiņas darījumus. Lai pārvaldītu Latvijas valdības līdzekļu valūtas risku, Latvijas Banka ar Latvijas Republikas Valsts kasi veic darījumus ar biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes un tagadnes līgumiem.

Latvijas Bankas ārpusbilances posteņu dalījums 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)					
	Līgumvērtība vai nosacītā vērtība		Uzskaites vērtība			
			Aktīvi		Saistības	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgtie atvasinātie biržā netirgotie līgumi un valūtas maiņas tagadnes līgumi						
Valūtas maiņas nākotnes līgumi un valūtas mijmaiņas līgumi	1 365 021	1 421 228	4 676	127 451	18 216	6 227
Valūtas maiņas tagadnes līgumi	68 664	46 736	–	–	137	914
Zelta procentu likmju mijmaiņas līgumi	–	28 049	–	27	–	72
Pārējie procentu likmju mijmaiņas līgumi	–	248 292	–	5 648	–	8 437
Kopā	x	x	4 676	133 126	18 353	15 650
Ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgtie atvasinātie biržā tirgotie līgumi						
Procentu likmju nākotnes līgumi	1 307 220	1 329 814	–668	6 276	1 971	–2 909
Valūtas maiņas nākotnes līgumi	210 230	–	–1 241	–	6 745	–
Kopā	x	x	–1 909	6 276	8 716	–2 909
Ar iekšzemes institūcijām noslēgtie atvasinātie biržā netirgotie līgumi un valūtas maiņas tagadnes līgumi						
Valūtas mijmaiņas līgumi	–	60 403	–	211	–	403
Valūtas maiņas tagadnes līgumi	14 654	–	147	–	–	–
Kopā	x	x	147	211	–	403
Pārējie darījumi						
Noslēgtie termiņnoguldījumu parastā veida ieguldīšanas un pieņemšanas darījumi	520 045	9 839	x	x	x	x
Noslēgtie vērtspapīru nākotnes darījumi	123 547	203 461	380	655	467	464
Pamatlīdzekļu iegādes līgumsaistības	79	136	x	x	x	x

2009. gada un 2008. gada beigās Latvijas Bankas noslēgto biržā netirgoto līgumu uzskaites vērtība būtiski neatšķīrās no šo līgumu patiesās vērtības. Ārpusbilances posteņu uzskaites vērtības salīdzinājums ar to tīro patieso vērtību 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

(tūkst. latu)

	Tīrā patiesā vērtība		Tīrā uzskaites vērtība		Starpība	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgtie atvasinātie biržā netirgotie līgumi un valūtas maiņas tagadnes līgumi						
Valūtas maiņas nākotnes līgumi un valūtas mijmaiņas līgumi	-13 552	120 240	-13 540	121 224	-12	-984
Valūtas maiņas tagadnes līgumi	-137	-914	-137	-914	0	0
Zelta procentu likmju mijmaiņas līgumi	-	-45	-	-45	-	0
Pārējie procentu likmju mijmaiņas līgumi	-	-2 789	-	-2 789	-	0
Kopā	-13 689	116 492	-13 677	117 476	-12	-984
Ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgtie atvasinātie biržā tirgotie līgumi						
Procentu likmju nākotnes līgumi	1 303	3 367	1 303	3 367	0	0
Valūtas maiņas nākotnes līgumi	5 504	-	5 504	-	0	-
Kopā	6 807	3 367	6 807	3 367	0	0
Ar iekšzemes institūcijām noslēgtie atvasinātie biržā netirgotie līgumi un valūtas maiņas tagadnes līgumi						
Valūtas mijmaiņas līgumi	-	-173	-	-192	-	19
Valūtas maiņas tagadnes līgumi	147	-	147	-	0	-
Kopā	147	-173	147	-192	0	19

38. IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS UN APŅEMŠANĀS

2005. gadā bankrotējušās AS "Banka Baltija" likvidators kreditoru vārdā un interesēs Rīgas apgabaltiesā iesniedza prasības pieteikumu pret Latvijas Banku par zaudējumu piedziņu, kuras apjoms 2010. gada februārī palielināts līdz 238.3 milj. latu (prasības apjoms 2009. gada beigās bija 185.6 milj. latu). Prasītājs apgalvo, ka Latvijas Banka kā bijusī banku uzraudzības institūcija ir atbildīga par zaudējumiem, kas radušies saistībā ar AS "Banka Baltija" bankrotu 1995. gadā. Latvijas Banka ir pārliecināta, ka prasība ir nepamatota, tāpēc finanšu pārskatos uzkrājumi nav atzīti. Galīgais tiesas lēmums šajā lietā nav gaidāms agrāk kā 2010. gadā.

Latvijas Banka nav apmaksājusi 93% no tās kopējās daļas reģistrētajā ECB kapitālā, kas apmaksājama pēc attiecīga ECB Ģenerālpadomes lēmuma pieņemšanas. 2009. gada beigās neapmaksātā daļa reģistrētajā ECB kapitālā bija 15 199 tūkst. eiro (10 682 tūkst. latu; 2008. gada beigās – 15 070 tūkst. eiro (10 592 tūkst. latu)).

Latvijas Bankai piederošo SNB akciju neapmaksātā daļa ir 75% no šo akciju nominālvērtības, kas apmaksājama pēc attiecīga SNB Padomes lēmuma pieņemšanas. 2009. gada beigās šo akciju neapmaksātā daļa bija 4 013 tūkst. XDR (3 074 tūkst. latu; 2008. gada beigās – 4 013 tūkst. XDR (3 066 tūkst. latu)).

2009. gada beigās Latvijas Banka bija emitējusi jubilejas un piemiņas monētas ar 1 480 tūkst. latu nominālvērtību (2008. gada beigās – 1 449 tūkst. latu) un zelta apgrozības monētas ar 1 988 tūkst. latu nominālvērtību (2008. gada beigās – 1 988 tūkst. latu). Šīs monētas var apmainīt Latvijas Bankā to nominālvērtībā. Pēc Latvijas Bankas vadības vērtējuma iespējāmība, ka Latvijas Bankai nāktos šīs monētas atpirkt no monētu turētājiem, ir neliela, un uzkrājumi nav izveidoti.

39. VALŪTU STRUKTŪRA

Latvijas Bankas aktīvu, saistību un ārpusbilances posteņu valūtu struktūra 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāda.

(tūkst. latu)

	LVL	XDR	USD	EUR	JPY	Zelts	Pārējie	Kopā
2009. gada 31. decembrī								
Ārzemju aktīvi								
Zelts	–	–	–	–	–	134 365	–	134 365
Speciālās aizņēmuma tiesības	–	91 237	–	–	–	–	–	91 237
Ārvalstu konvertējamās valūtas	–	–	930 978	2 056 297	160 841	–	2 876	3 150 992
Līdzdalība Eiropas Centrālās bankas kapitālā	–	–	–	750 ¹	–	–	–	750
Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā	–	1 763 ¹	–	–	–	–	–	1 763
Pārējie ārzemju aktīvi	4 699	–	625	97	22	–	35	5 478
Vietējie aktīvi								
Kredīti kredītiestādēm	140 449	–	–	–	–	–	–	140 449
Pamatlīdzekļi	33 232	–	–	–	–	–	–	33 232
Pārējie vietējie aktīvi	2 007	–	–	31	–	–	–	2 038
KOPĀ AKTĪVI	180 387	93 000	931 603	2 057 175	160 863	134 365	2 911	3 560 304
Ārzemju saistības								
Ārvalstu konvertējamās valūtas	–	–	–	19 006	–	–	–	19 006
Starptautiskais Valūtas fonds	256 ²	–	–	–	–	–	–	256
Citu starptautisko institūciju noguldījumi latos	32 502	–	–	–	–	–	–	32 502
Ārvalstu banku noguldījumi latos	499	–	–	–	–	–	–	499
Pārējās ārzemju saistības	18 342	–	637	100	–	–	127	19 206
Lati apgrozībā	788 155	–	–	–	–	–	–	788 155
Vietējās saistības								
Kredītiestāžu noguldījumi	1 095 781	–	–	19 896	–	–	–	1 115 677
Valdības noguldījumi	30 223	91 237	91 955	1 078 270	71	–	186	1 291 942
Citu finanšu institūciju noguldījumi	1 948	–	–	–	–	–	–	1 948
Pārējās vietējās saistības	2 202	–	264	889	–	–	–	3 355
KOPĀ SAISTĪBAS	1 969 908	91 237	92 856	1 118 161	71	–	313	3 272 546

¹ Šie aktīvi bilancē atspoguļoti sākotnējo izmaksu vērtībā, un Latvijas Banka nav pakļauta ar tiem saistītajam valūtas riskam.

² Latvijas Banka pakļauta ar SVF turējumiem latos saistītajam SDR valūtas riskam atbilstoši to pamatā esošo SDR vērtības pārmaiņām pēc SVF noteiktā valūtas kursa.

(turpinājums)

(tūkst. latu)

	LVL	XDR	USD	EUR	JPY	Zelts	Pārējie	Kopā
Bilances tīrā pozīcija	-1 789 521	1 763	838 747	939 014	160 792	134 365	2 598	287 758
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu tīrā pozīcija	-6 178	-	-839 079	1 126 027	-160 143	-134 524	-170	-14 067
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	-1 795 699	1 763	-332 2 065 041		649	-159	2 428	273 691
Valūtas riskam pakļautā bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	x	-256 ¹	-332 2 064 291		649	-159	2 428	2 066 621
Valūtas riskam pakļautās bilances un ārpusbilances ārvalstu valūtas tīrās pozīcijas struktūra (%)	x	-0.01	-0.02	99.89	0.03	-0.01	0.12	100.00
Neitrālā valūtas struktūra (%)	x	0	0	100.00	0	0	0	100.00
2008. gada 31. decembrī								
KOPĀ AKTĪVI	604 983	1 950	786 183	1 746 699	160 525	109 026	4 229	3 413 595
KOPĀ SAISTĪBAS	2 545 261	187	10 962	615 125	9	41	36	3 171 621
Bilances tīrā pozīcija	-1 940 278	1 763	775 221	1 131 574	160 516	108 985	4 193	241 974
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu tīrā pozīcija	266 672	-	-776 975	900 383	-158 494	-111 872	-2 430	117 284
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	-1 673 606	1 763	-1 754 2 031 957		2 022	-2 887	1 763	359 258
Valūtas riskam pakļautā bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	x	-256	-1 754 2 031 214		2 022	-2 887	1 763	2 030 102
Valūtas riskam pakļautās bilances un ārpusbilances ārvalstu valūtas tīrās pozīcijas struktūra (%)	x	-0.01	-0.09	100.05	0.10	-0.14	0.09	100.00
Neitrālā valūtas struktūra (%)	x	0	0	100.00	0	0	0	100.00

¹ Valūtas riskam pakļautā bilances un ārpusbilances tīrā SDR pozīcija ietver saistības pret SVF (256 tūkst. latu) un neietver līdzdalību SNB kapitālā (1 763 tūkst. latu).

40. PROCENTU LIKMJU MAIŅAS TERMIŅŠ UN SEKOŠANAS NOVIRZE

Tabulā atspoguļota Latvijas Bankas aktīvu, saistību un ārpusbilances posteņu pakļautība procentu likmju pārmaiņām. Tajā iekļautie posteņi uzrādīti to uzskaites vērtībā, izņemot ārpusbilances posteņos iekļautos biržā tirgotos procentu likmju un valūtas maiņas nākotnes līgumus un vērtspapīru nākotnes darījumus, kas uzrādīti to nosacītajā vērtībā. Latvijas Bankas aktīvu, saistību un ārpusbilances posteņi klasificēti pēc pārskata gada 31. decembrim tuvākā – procentu likmju maiņas vai atlikušā līguma termiņa – datuma.

(tūkst. latu)

	Procentu likmju maiņai pakļauti					Bez procentiem	Kopā
	Līdz 3 mēn.	3–6 mēn.	6–12 mēn.	1–3 gadi	Ilgāk par 3 gadiem		
2009. gada 31. decembrī							
Ārzemju aktīvi							
Zelts	–	–	–	–	–	134 365	134 365
Speciālās aizņēmuma tiesības	91 237	–	–	–	–	–	91 237
Ārvalstu konvertējamās valūtas	1 820 244	55 039	98 054	677 366	477 515	22 774	3 150 992
Līdzdalība Eiropas Centrālās bankas kapitālā	–	–	–	–	–	750	750
Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā	–	–	–	–	–	1 763	1 763
Pārējie ārzemju aktīvi	17	–	–	–	–	5 461	5 478
Vietējie aktīvi							
Kredīti kredītiestādēm	140 449	–	–	–	–	–	140 449
Pamatlīdzekļi	–	–	–	–	–	33 232	33 232
Pārējie vietējie aktīvi	763	–	–	–	–	1 275	2 038
KOPĀ AKTĪVI	2 052 710	55 039	98 054	677 366	477 515	199 620	3 560 304
Ārzemju saistības							
Ārvalstu konvertējamās valūtas	–	–	–	–	–	19 006	19 006
Starptautiskais Valūtas fonds	–	–	–	–	–	256	256
Citu starptautisko institūciju noguldījumi latos	–	–	–	–	–	32 502	32 502
Ārvalstu banku noguldījumi latos	–	–	–	–	–	499	499
Pārējās ārzemju saistības	–	–	–	–	–	19 206	19 206
Lati apgrozībā	–	–	–	–	–	788 155	788 155
Vietējās saistības							
Kredītiestāžu noguldījumi	1 092 267	–	–	–	–	23 410	1 115 677
Valdības noguldījumi	1 291 661	–	–	–	–	281	1 291 942
Citu finanšu institūciju noguldījumi	1 225	–	–	–	–	723	1 948
Pārējās vietējās saistības	252	–	–	–	–	3 103	3 355
KOPĀ SAISTĪBAS	2 385 405	–	–	–	–	887 141	3 272 546

(turpinājums)

(tūkst. latu)

	Procentu likmju maiņai pakļauti					Bez procentiem	Kopā
	Līdz 3 mēn.	3–6 mēn.	6–12 mēn.	1–3 gadi	Ilgāk par 3 gadiem		
Bilances tīrā pozīcija	–332 695	55 039	98 054	677 366	477 515	x	x
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu prasības	1 991 053	54 933	72 372	840 742	116 861	x	x
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu saistības	2 503 204	175 715	58 845	178 583	173 144	x	x
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	–844 846	–65 743	111 581	1 339 525	421 232	x	x
2008. gada 31. decembrī							
KOPĀ AKTĪVI	1 546 308	81 187	122 809	864 863	508 813	289 615	3 413 595
KOPĀ SAISTĪBAS	1 837 809	–	–	–	–	1 333 812	3 171 621
Bilances tīrā pozīcija	–291 501	81 187	122 809	864 863	508 813	x	x
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu aktīvi	1 868 363	2 559	–	1 383 681	5 174	x	x
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu saistības	2 941 077	–	11 069	4 094	186 253	x	x
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	–1 364 215	83 746	111 740	2 244 450	327 734	x	x

Ārvalstu rezervju portfeļu (izņemot zelta rezervju portfeli, ar aktīviem nodrošināto finanšu instrumentu portfeļus un piesaistīto rezervju portfeļus) pakļautību kopējam tirgus riskam un kredīriskam raksturo sekošanas novirze, ko mēra kā ieguldījumu portfeļa un attiecīgā neitrālā portfeļa gaidāmās gada ienesīgumu starpības standartnovirzi. Ārvalstu rezervju (izņemot zelta rezervju portfeli, ar aktīviem nodrošināto finanšu instrumentu portfeļus un piesaistīto rezervju portfeļus) neitrālais portfelis piesaistīts eiro zonas valstu, ASV un Japānas valdības 1–3 gadu vērtspapīru svērtajam indeksam un izteikts eiro, novēršot valūtas risku.

2009. un 2008. gadā Latvijas Bankas pārvaldītajam ārvalstu valūtas rezervju portfelim realizētā (*ex post*) sekošanas novirze bija attiecīgi 55 bāzes punkti un 102 bāzes punkti un ārējiem pārvaldītājiem nodotajam ārvalstu valūtas rezervju portfelim – attiecīgi 62 bāzes punkti un 177 bāzes punkti. Paredzamā (*ex ante*) sekošanas novirze gada laikā bija šādos bāzes punktu intervālos.

Sekošanas novirze (bāzes punktos)	Darbadienu skaits	
	2009	2008
10–39	–	67
40–69	181	149
70–99	66	31
100–129	1	–
Kopā	248	247

41. LIKVIDITĀTES STRUKTŪRA

Latvijas Bankas aktīvu un saistību likviditātes struktūra 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāda.

(tūkst. latu)						
	2009			2008		
	Līdz 3 mēn.	Bez noteikta termiņa	Kopā	Līdz 3 mēn.	Bez noteikta termiņa	Kopā
Aktīvi						
Ārvalstu aktīvi	3 381 667	2 918	3 384 585	2 731 466	2 929	2 734 395
Vietējie aktīvi	141 511	34 208	175 719	643 135	36 065	679 200
KOPĀ AKTĪVI	3 523 178	37 126	3 560 304	3 374 601	38 994	3 413 595
Saistības						
Ārvalstu saistības	71 437	32	71 469	402 112	33	402 145
Lati apgrozībā	–	788 155	788 155	–	1 018 092	1 018 092
Vietējās saistības	2 412 922	–	2 412 922	1 750 741	643	1 751 384
KOPĀ SAISTĪBAS	2 484 359	788 187	3 272 546	2 152 853	1 018 768	3 171 621
Bilances tīrā pozīcija	1 038 819	–751 061	x	1 221 748	–979 774	x

42. AKTĪVI SEKTORU DALĪJUMĀ

Latvijas Bankas aktīvu sektoru dalījums 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

	Summa (tūkst. latu)		Īpatsvars (%)	
	2009	2008	2009	2008
Prasības				
Ārvalstu centrālās valdības un citas valsts institūcijas	1 327 922	1 148 514	37.3	33.6
Ārvalstu vietējās valdības	86 146	79 057	2.4	2.3
Ārvalstu centrālās bankas un kredītiestādes	1 480 509	1 149 663	41.6	33.7
Citas ārvalstu finanšu institūcijas	376 264	365 159	10.6	10.7
Ārvalstu nefinanšu sabiedrības	12 427	9 967	0.3	0.3
Starptautiskās institūcijas	141 194	42 674	4.0	1.3
Latvijas centrālā valdība	101 110	589 843	2.8	17.3
Iekšzemes kredītiestādes	47	836	0	0
Neklasificēti aktīvi	34 685	27 882	1.0	0.8
Kopā	3 560 304	3 413 595	100.0	100.0

Lai analizētu kredītrisku, ar vērtspapīru ķīlu nodrošinātie kredīti iekšzemes kredītiestādēm skaidrojumā uzrādīti saskaņā ar šo vērtspapīru emitenta piederību attiecīgajam sektoram.

**43. ĀRZEMJU AKTĪVU DALĪJUMS PĒC TO ATRAŠANĀS VAI DARĪJUMA PARTNERU
REZIDENCES VIETAS**

Latvijas Bankas ārzemju aktīvu dalījums pēc to atrašanās vai darījuma partneru rezidences vietas 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

	Summa (tūkst. latu)		Īpatsvars (%)	
	2009	2008	2009	2008
Eiropa zona	2 003 361	1 415 730	59.2	51.8
Pārējās ES valstis	324 963	378 361	9.6	13.8
ASV	588 869	579 994	17.4	21.2
Japāna	160 300	175 362	4.7	6.4
Pārējās valstis	165 898	142 274	4.9	5.2
Starptautiskās institūcijas	141 194	42 674	4.2	1.6
Kopā	3 384 585	2 734 395	100.0	100.0

44. AKTĪVI KREDĪTREITINGU DALĪJUMĀ

Latvijas Bankas aktīvu dalījums pēc darījuma partneru kredītreitingiem 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

	Kredīt-reitings	Summa (tūkst. latu)		Īpatsvars (%)	
		2009	2008	2009	2008
ĀRZEMJU AKTĪVI					
Zelts	AAA	134 365	108 998	3.8	3.2
Speciālās aizņēmuma tiesības	AAA	91 237	187	2.6	0
Ārvalstu parāda vērtspapīri	AAA	1 597 094	1 310 234	44.9	38.4
	AA+	97 909	123 443	2.8	3.6
	AA	37 236	19 019	1.0	0.6
	AA–	183 745	199 854	5.2	5.9
	A+	65 680	64 241	1.8	1.9
	A	3 565	62 777	0.1	1.8
	A–	2 389	1 366	0.1	0
	BBB+	23 966	–	0.7	–
	BBB	445	12 766	0	0.4
	BBB–	231	–	0	–
	BB	–	7 287	–	0.2
Noguldījumi ārvalstu finanšu institūcijās	AAA	758 524	589 371	21.3	17.3
	AA+	487	1 353	0	0
	AA	93 001	14 122	2.6	0.4
	AA–	15 805	46 945	0.4	1.4
	A+	177 692	–	5.0	–
	A	56 310	29 629	1.6	0.9
	A–	17 570	–	0.5	–
Ārvalstu valūta kasē	AAA	19 343	6 286	0.5	0.2
Līdzdalība Eiropas Centrālās bankas kapitālā	AAA	750	743	0	0
Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā	AAA	1 763	1 763	0.1	0.1
Atvasinātie finanšu instrumenti	AAA	1 084	11 139	0	0.3
	AA	316	9 395	0	0.3
	AA–	19	57 112	0	1.6
	A+	1 567	31 698	0.1	0.9
	A	1 521	20 732	0	0.6
	A–	549	3 475	0	0.1
Uzkrātie procentu ienākumi	Dažādi	17	27	0	0
Pārējie ārzemju aktīvi	Dažādi	405	433	0	0
VIETĒJIE AKTĪVI					
Kredīti kredītiestādēm	Dažādi	140 449	639 263	3.9	18.7
Pārējie	Dažādi	35 270	39 937	1.0	1.2
KOPĀ		3 560 304	3 413 595	100.0	100.0

Latvijas Bankas ārzemju aktīvu dalījums pēc darījuma partneru kredītreitingu pamatkategorijām 2009. gada un 2008. gada beigās bija šāds.

	Kredītreitinga grupa	Summa (tūkst. latu)		Īpatsvars (%)	
		2009	2008	2009	2008
Ārzemju aktīvi	AAA	2 604 160	2 028 722	76.9	74.2
	AA	428 518	471 242	12.7	17.2
	A	326 843	213 918	9.7	7.8
	BBB	24 642	12 766	0.7	0.5
	BB	–	7 287	–	0.3
	Dažādi	422	460	0	0
Kopā		3 384 585	2 734 395	100.0	100.0

Tabulās atspoguļots Latvijas Bankas aktīvu dalījums gada beigās pēc darījuma partneru kredītreitingiem, pamatojoties uz *Standard & Poor's* vai līdzvērtīgu citas starptautiskas kredītreitingu aģentūras piešķirtu novērtējumu. "AAA" ir visaugstākais iespējamais ilgtermiņa kredīspējas novērtējums, kas liecina, ka darījuma partnera finansiālais stāvoklis ir izcils un tas pārliecinoši spēj izpildīt savas finanšu saistības. Novērtējums "AA" raksturo darījuma partnera ilgtermiņa kredīspēju kā ļoti labu, bet "A" – kā labu. Ilgtermiņa kredīspējas novērtējumiem, kas mazāki par "AAA", pievienotās atzīmes "+" un "-" norāda attiecīgā novērtējuma vietu starptautiskās kredītreitingu aģentūras novērtējuma pamatkategorijā.

NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS LATVIJAS BANKAS PADOMEI

ZIŅOJUMS PAR FINANŠU PĀRSKATIEM

Esam veikuši pievienoto Latvijas Bankas (turpmāk "Banka") finanšu pārskatu no 3. lappuses līdz 43. lappusei revīziju. Revidētie finanšu pārskati ietver 2009. gada 31. decembra bilanci un peļņas un zaudējumu aprēķinu, kopējās atzītās peļņas un zaudējumu pārskatu un naudas plūsmas pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2009. gada 31. decembrī, kā arī nozīmīgāko grāmatvedības principu kopsavilkumu un citus finanšu pārskatu paskaidrojumus.

Vadības atbildība par finanšu pārskatiem

Vadība ir atbildīga par šo finanšu pārskatu sagatavošanu un informācijas patiesu uzrādīšanu saskaņā ar Latvijas Bankas padomes pieņemto "Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politiku" un likumu "Par Latvijas Banku". Vadības atbildība ietver tādas iekšējās kontroles sistēmas izveidošanu, ieviešanu un uzturēšanu, kas nodrošina finanšu pārskatu, kuri nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu un informācijas patiesu uzrādīšanu, atbilstošas grāmatvedības politikas izvēli un piemērošanu, kā arī pastāvošajiem apstākļiem piemērotu grāmatvedības aplēšu sagatavošanu.

Revidentu atbildība

Mēs esam atbildīgi par revidentu atzinuma sniegšanu par šiem finanšu pārskatiem, pamatojoties uz veikto revīziju. Revīzija tika veikta saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums jāievēro spēkā esošās ētikas prasības un revīzija jāplāno un jāveic tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību, ka finanšu pārskatos nav būtisku neatbilstību.

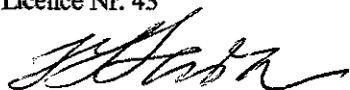
Revīzijas laikā tiek veiktas procedūras, lai iegūtu revīzijas pierādījumus par finanšu pārskatos uzrādītajām summām un skaidrojumiem. Piemēroto procedūru izvēle ir atkarīga no mūsu profesionāla vērtējuma, ieskaitot risku novērtējumu attiecībā uz būtisku neatbilstību finanšu pārskatos, kas var pastāvēt krāpšanās vai kļūdu dēļ. Veicot šo risku novērtējumu, mēs apsveram iekšējās kontroles, kas saistītas ar Bankas finanšu pārskatu sagatavošanu un informācijas patiesu uzrādīšanu, ar mērķi piemērot pastāvošajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis lai sniegtu atzinumu par Bankas iekšējās kontroles efektivitāti. Revīzija ietver arī pielietoto grāmatvedības principu un vadības izdarīto grāmatvedības aplēšu pamatotības, kā arī finanšu pārskatos sniegtās informācijas izvērtējumu.

Mēs uzskatām, ka iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Atzinums

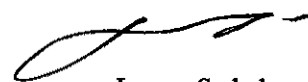
Mūsuprāt, Bankas finanšu pārskati sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Bankas finansiālo stāvokli 2009. gada 31. decembrī un par tās darbības finanšu rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2009. gada 31. decembrī, saskaņā ar Latvijas Bankas padomes pieņemto "Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politiku" un likumu "Par Latvijas Banku".

Deloitte Audits Latvia SIA
Licence Nr. 43



Inguna Staša
Valdes locekle
Rīgā, Latvijā
2010. gada 16. martā

Latvijas Republikas
Valsts kontrole



Inguna Sudraba
Valsts kontroliere
Rīgā, Latvijā
2010. gada 31. martā